

Notat
Røyrvik kommune
Kunnskapsgrunnlag for en sårbarhetsvurdering

Bilde tatt fra Stallvika over Tunnsjøen. Kilde: Røyrvik kommune

INNHold

Illustrasjonsliste	3
1 Bakgrunn	5
1.1 Kort om kommunen	6
2.0 Befolkning	7
2.1 Befolkningssammensetning - Alder, kjønn	10
2.2 Befolkningsprognoser	11
2.3 Forsørgerevne	12
3.0 Sysselsetting	13
3.1 Næringsstruktur	15
3.2 Lokaliseringskoeffisienter	18
3.3 Største bedrifter	19
4.0 Pendling	21
4.1 Pendlerelasjoner	22
4.2 Pendling fordelt på næring	22
5.0 Kommunikasjon og infrastruktur	23
5.1 Reisetider og befolkning innen 90 minutter	23
5.2 Veier og annen fysisk infrastruktur	24
5.3 Digital infrastruktur	25
5.4 Sentralitetsindeks	26
6.0 Sosioøkonomiske indikatorer	27
6.1 Befolkningens utdanningsnivå	27
6.2 Relativ fattigdom og sosial ulikhet	28
6.3 Arbeidsledighet, uføretrygd, sysselsetningsgrad og deltid	29
7.0 Kommuneøkonomi	30
7.1 Driftsregnskap	31
7.2 Balanse	32
8.0 Oppsummering	33
9.0 Datakilder	34
Appendiks – Omstillingsindikatorer fra Panda	35

ILLUSTRASJONSLISTE

Kart:

Kart 1: Trøndelag med Røyrvik avmerket	6
Kart 2: Befolkningsendring Trønderske kommuner 2010-2019. Kilde: SSB	8
Kart 3: Befolkning på rutenett 250x250 meter. Kilde SSB	9
Kart 4: Vekst i befolkningen i Trøndelag 2018-2040. Befolkningsprognose MMMM. Kilde: SSB.....	11
Kart 5: Indeks for forsørgerevene 2019. Kilde SSB.....	12
Kart 6: Sysselsettingsutvikling 2008-2018. Kilde: SSB.....	13
Kart 7: Utvikling i befolkning og sysselsetting. kilde: SSB	14
Kart 8: Reisetidsanalyse Røyrvik. Kilde: Statens Vegvesen og SSB	23
Kart 9: Vegnettet etter funksjonsklasse. Kilde: SVV og Trøndelag fylkeskommune	24
Kart 10: Bredbåndsdekning 30/5 (mbit/s) i 2018. Kilde: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	25
Kart 11: Sentralitetsindeksen 2018. Kilde: SSB.....	26
Kart 12: Andel med høyere utdanning 2017. Kilde: SSB.....	27
Kart 13: Lavinntektshusholdninger 2017. Kilde SSB.....	28
Kart 14: Sysselsettingsgrad per 4. kvartal 2018. Kilde: SSB	29
Kart 15: Uføretrygd andel av befolkningen 18-67 år. Kilde: NAV	29

Tabeller:

Tabell 1: Befolkningsutvikling i små og store kommuner. Kilde: SSB	8
Tabell 2: Sametingets valgmanntall 2017, Sørsamisk valgkrets. Kilde: Sametinget	9
Tabell 3: Befolkning Røyrvik 2008-2019 fordelt på alder. Kilde: SSB.....	10
Tabell 4: Sysselsettingsutvikling i små og store kommuner. Kilde: SSB.....	14
Tabell 5: Sysselsatte i Røyrvik fordelt på næringsgrupper 2008-2018: Kilde SSB	16
Tabell 6: Sysselsatte i Røyrvik, 4.kvartal 2018, etter detaljerte næringsinndeling. Kilde: SSB.....	16
Tabell 7: Lokaliseringskoeffisienter 4. kvartal 2018 tabell. Beregning Trøndelag fylkeskommune, datagrunnlag SSB	18
Tabell 8: Store bedrifter i Røyrvik. Kilde: Brønnøysundregistret og Purehelp	19
Tabell 9: Aggregerte regnskapstall fra næringslivet i Røyrvik Kilde: Brønnøysundregistret og Purehelp	20
Tabell 10: Pendling til og fra Røyrvik 2018. Kilde: SSB.....	22
Tabell 11: Pendling til og fra Røyrvik fordelt på næring. Kilde: SSB	22
Tabell 12: Reisetider og bosatte til tettsteder og tettbebyggelse. Kilde SSB, SCB og GoogleMaps.....	24
Tabell 13: Indikatorer på husholdningenes økonomi i 2017. Kilde: SSB.....	28
Tabell 14: Utvalgte nøkkeltall fra kommuneregnskapet Kilde: KOSTR	30
Tabell 15: Driftsregnskap Røyrvik kommune eks kommunale foretak og interkommunale selskaper etter art. Kilde: KOSTRA	31
Tabell 16: Balanse Røyrvik kommune. kilde: KOSTRA	32

Figurer:

Figur 1: Befolkning Røyrvik 2008-2019. Kilde: SSB	7
Figur 2: Flytting innvandring og fødselsoverskudd 2008-2018. Kilde SSB	7
Figur 3: Kønns og aldersfordeling Røyrvik 2019. Kilde: SSB.....	10
Figur 4: Befolkningsprognoser og historisk folketall 2007-2040. 3 alternativer. Kilde: SSB 11	
Figur 5: Sysselsatte Røyrvik 2008-2018. Kilde: SSB	13
Figur 6: Sysselsetting i privat og offentlig sektor i Røyrvik i perioden 2008-2018. Kilde: SSB	14
Figur 7: Næringsstruktur Røyrvik per 4. kvartal 2018	15
Figur 8: Pendling til og fra Røyrvik 2008 til 2018. Kilde: SSB	21
Figur 9: Befolkningens utdanningsnivå 2017. Kilde: SSB	27
Figur 10: Utdrag fra Årsbudsjett 2019/Økonomiplan 2019 - 2022 Røyrvik. Kilde: Røyrvik kommune.....	30
Figur 11: Forklaring. Boksplott fra omstillingsmodulen i Pandamodellen.	35

Alle figurer, kart og tabeller er produsert av Trøndelag fylkeskommune. Kildene henviser til hvor datagrunnlaget som er brukt i illustrasjoner kommer fra.

1 BAKGRUNN

Sårbarhetsanalysen for Røyrvik kommune er utarbeidet av statistikk og analysefunksjonen i Trøndelag fylkeskommune på bakgrunn av ønske fra kommunen, fylkeskommunens næringsseksjon og Innovasjon Norge.

Notatet er en statistisk analyse og kunnskapsgrunnlag om status og utviklingstrekk i Røyrvik innenfor viktige samfunnsområder, spesielt knyttet til befolknings- og næringsutvikling. Hensikten med notatet er å se nærmere sårbarheten til samfunnet i Røyrvik.

Eventuelle tiltak som settes inn for å følge opp rapporten må diskuteres nærmere i et partnerskap der kommunen, næringslivet i kommunen og regionale aktører inngår.

1.1 Kort om kommunen

Røyrvik er en fjellkommune i indre Namdal helt nord i Trøndelag. Kommunen grenser mot Sverige og Nordland. Røyrvik ble egen kommune i 1923 ved deling av den tidligere Grong kommune. Deler av Børgefjell nasjonalpark ligger i kommunen.

Kommunen er tynt befolket med kun 469 innbyggere, men befolkningen er relativt samlet med ca. halvparten av kommunens innbyggere bosatt i tettstedet Røyrvik.

Røyrvik har en stor samisk befolkningsgruppe og reindrift er en betydelig næring. 39 av 469 innbygger er innmeldt i samemanntallet for 2017.

Store deler av kommunens areal er definert som særverdiområde for reindriften. Reindriftsutøverne er også aktive i forhold til reindriftstilknyttede næringer, f.eks. turisme.

Røyrvik er en av tre kommuner i Trøndelag som er innlemmet i Forvaltningsområdet for samisk språk.

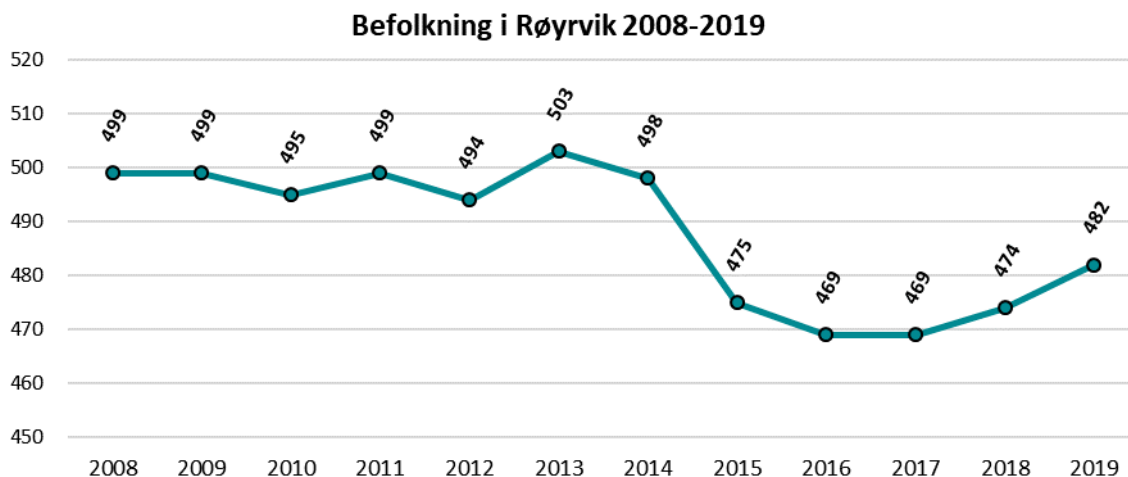
Røyrviks areal er på av 1 585 km², av dette er 255 km² ferskvann (15,7 %). Områder dekket av bebyggelse eller samferdsels infrastruktur utgjør i overkant av 1 km², altså under 1 % av totalarealet. Innmark og skog utgjør 25,7 %, fordelt med 5 km² jordbruksareal og 402 km² skog.

Joma-forekomsten som ligger i kommunen inneholder svovelkis og det har vært betydelig sysselsetting i kommunen knyttet til gruvedrift. Det var litt over 100 ansatte ved Grong Gruber i Røyrvik når driften ble avsluttet 1998. Det ble tatt ut 11,4 millioner tonn råmalm i perioden det var aktiv drift i Joma-forekomsten, NGU estimerer gjenstående reserver på 11 millioner tonn. Joma-forekomsten ligger ca. 15 km øst for Røyrvik sentrum og 6 km fra svenskegrensen i luftlinje. Folketallet i Røyrvik falt drastisk som følge av nedleggelse av gruvedriften i 1998 og kommunen var omstillingskommune i en periode i etterkant av dette.

Kart 1: Trøndelag med Røyrvik avmerket

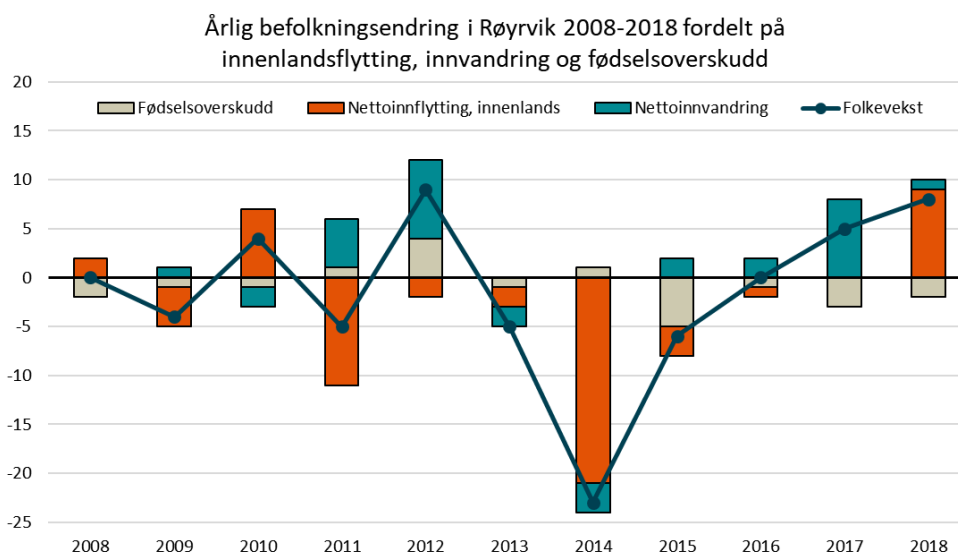
2.0 BEFOLKNING

Figur 1: Befolkning Røyrvik 2008-2019. Kilde: SSB

Røyrvik er den minste kommunen i Trøndelag målt etter folketall og har 482 innbyggere per 1. januar 2019. Det er kun tre kommuner i Norge som har et lavere folketall enn Røyrvik per 1. januar 2019, Utsira (196), Modalen (380) og Træna (456). Folketallet i kommunen lå forholdsvis stabilt på ca. 495-500 innbygger i perioden 2008 til 2014 før man fikk en nedgang til 469 innbyggere i 2016. Der etter har innbyggertallet tatt seg noe opp.

I perioden 2008 til 2019 så har det vært 2 år (2014 og 2011) hvor Røyrvik har hatt fødselsoverskudd eller naturlig befolkningsvekst. I snitt årene 2008 til 2018 har det blitt født 4,3 personer årlig i Røyrvik, mens det i snitt har vært 5,2 dødsfall i året. Det gir et totalt sett et negativt fødselsoverskudd på 10 personer i perioden 2008 til 2019. Innenlands flytting har også bidratt negativt til befolkningsutviklingen i Røyrvik, med et bidrag på -26 personer i perioden 2008-2019.

Figur 2: Flytting innvandring og fødselsoverskudd 2008-2018. Kilde SSB

Man har siden 2008 kun hatt tre år med positiv innenlands flyttebalanse (2008, 2010 og 2018). Innvandringen har gitt et positivt bidrag til befolkningsutviklingen i Røyrvik på 20 personer siden 2008. Sverige (15), Syria (15) og Polen (9) er de landene flest innvandrere i Røyrvik har bakgrunn fra.

Innvandrerbefolkningen er mer mobil enn gjennomsnittet i befolkningen, og det er ikke uvanlig at innvandrere med flyktningbakgrunn flytter til mer sentrale strøk etter endt introduksjonsprogram. For arbeidsinnvandrere har relative forskjeller i velstand og muligheter for arbeid i hjemlandet stor betydning for innvandring og tilbakeflytting. Det er derfor uklart om innvandring kan gi et positivt bidrag til kommunenes befolkningsutvikling.

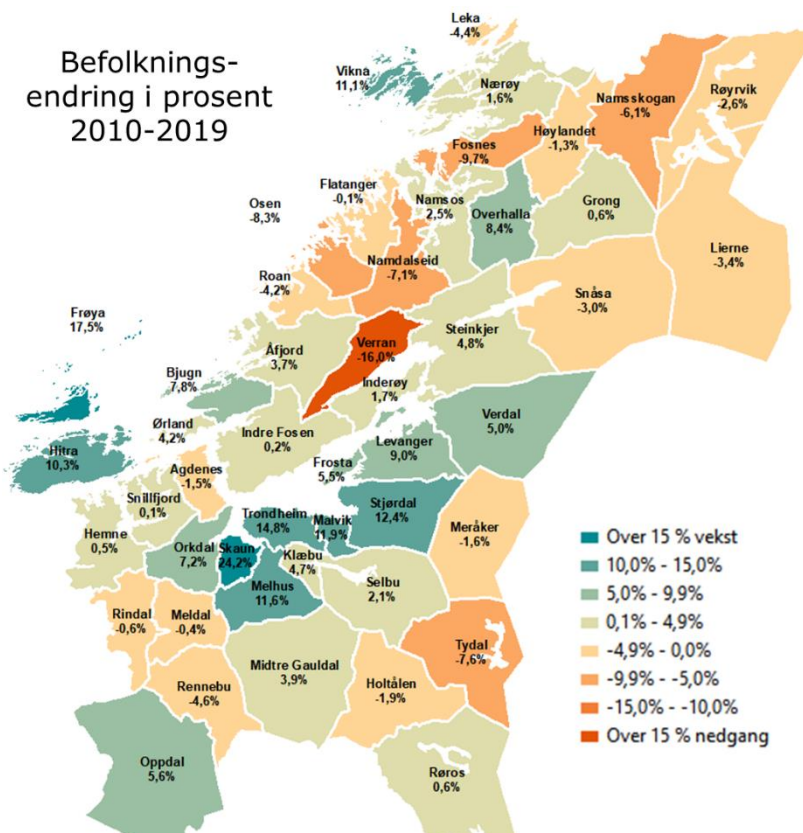
Røyrvik er lokalisert i en region der negativ befolkningsvekst. I tillegg har nabokommunene til Røyrvik også forholdsvis lave folketall. Per 1. januar 2019 var det 1 387 innbyggere i Lierne, 871 innbyggere i Namsskogan og 2 374 innbyggere i Grong. Nord for fylkesgrensen finner man Hattfjelldal med 1 359 innbyggere og Grane med 1 493 innbyggere.

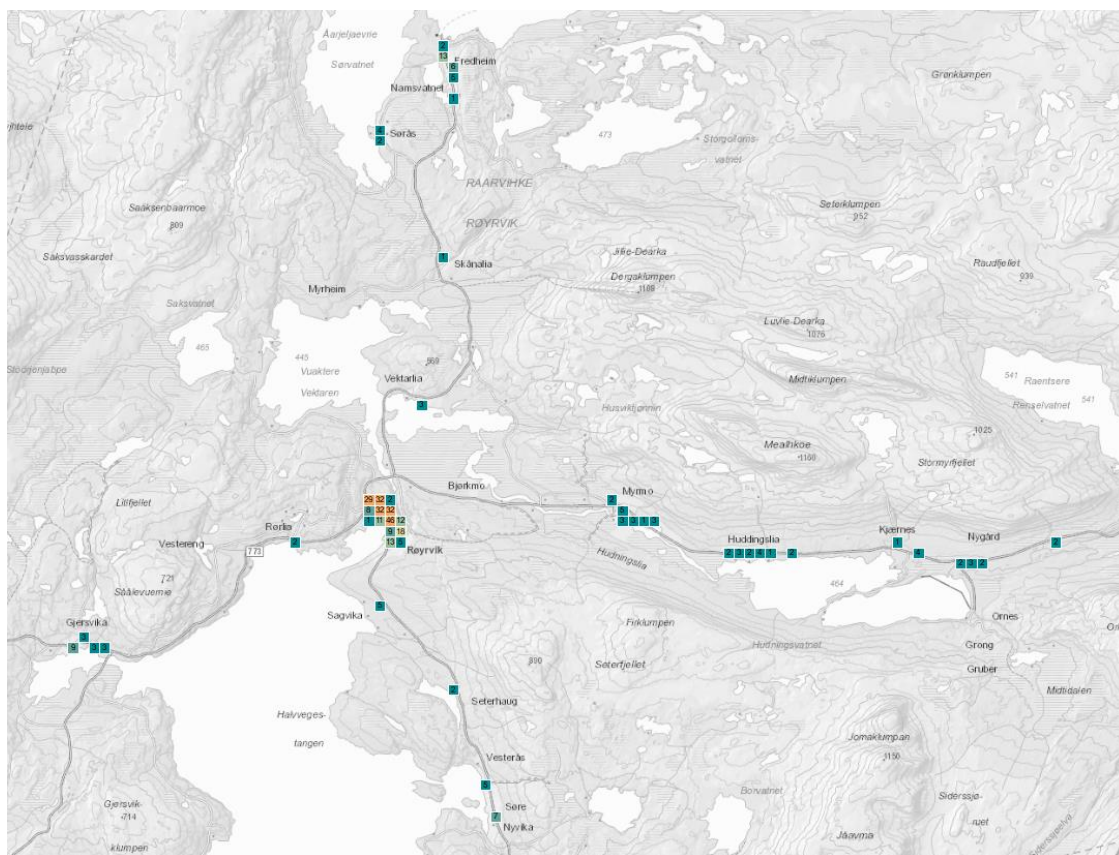
Mens snittet for Trøndelag har vært en befolkningsvekst på 9,4 % i perioden 2010-2019 så har Røyrvik hatt en nedgang på -2,6 %. Røyrvik har hatt en noe mindre negativ befolkningsutvikling enn snittet for kommuner i Trøndelag med under 1000 innbyggere (-5,4 %). Røyrvik har også hatt bedre befolkningsutvikling enn flere av sine nabokommuner.

I nabokommunene i Nordland hadde Grane stabil utvikling (-0,2 %) i samme periode, mens det var en klar nedgang i Hattfjelldal (-5,9 %).

På svensk side er kommunene noe større både i utstrekning og befolkning, og storparten av befolkningen i disse er et stykke unna Røyrvik. Befolkningsutviklingen på svensk side er heller svakere enn sterkere enn på norsk, og Strømsund har hatt en nedgang på 4,7 % siden 2010, Dorotea har hatt nedgang på 11,4 % og Vilhelmina en nedgang på 5,6 %.

Befolknings- endring i prosent 2010-2019

Kart 3: Befolkning på rutenett 250x250 meter. Kilde SSB

Rørvik er en av de tynneste befolkede kommunene i Trøndelag med 0,3 innbyggere per Km² og i Norge er det kun Kautokeino som har større areal per innbygger. Trøndelag har i snitt en befolkningstetthet på 11,1 innbyggere per Km². Store deler av kommunenes befolkning er imidlertid lokalisert på et forholdsvis lite område. Kartet over viser deler av Rørvik kommuner der det er satt inn ruter på 250 x250 meter som viser områder med bosetting. Det er 46 personer på den tettest befolkede ruten på 250x250 meter i Rørvik.

Rørvik er forvaltningsområdet for sørsamisk språk og kommunen har en stor samisk befolkningsgruppe, 39 av 469 innbygger var innmeldt i samemanntallet for 2017. Reindrift også en betydelig næring i kommunen og utgjør en stor andel av sysselsettingen knyttet til primærnæringene i kommunen.

Sametingets valgmanntall for Sørsamisk valgkrets			
	2013	2015	2017
Trondheim	179	213	259
Rana	119	111	113
Røros	77	77	83
Snåase-Snåsa	61	62	62
Steinkjer	35	38	42
Hemnes	44	42	41
Raarvihke-Rørvik	38	41	39
Grane	34	33	38
Vefsn	:	33	37
Hattfjelldal	34	31	32
Stjørdal	:	:	30
Sum kommuner med under 30 registrerte	352	344	372
Totalt	973	1 025	1 148

Tabell 2: Sametingets valgmanntall 2017, Sørsamisk valgkrets. Kilde: Sametinget

2.1 Befolkningssammensetning - Alder, kjønn

24,5 % av befolkningen i Røyrvik var over 67 år per 1 januar 2019, noe som er en av de høyeste andelen i Trøndelag. Det er kun Fosnes, Leka og Osen som har høyere andel over 67 år. Nabokommunene ligger på omtrent samme nivå. Namsskogan har 24,1 %, Lierne har 22,4 % og Grong har 21,9 %.

Når vi ser på andelen over 80 år så utgjør de 6,6 % av befolkningen i Røyrvik, mot 4,3 % i Trøndelag fylke. Det er likevel lavere enn nabokommuner som Namsskogan med 8,6 % og Grong med 8,0 %. Lierne er på nivå med Røyrvik med 6,6 %.

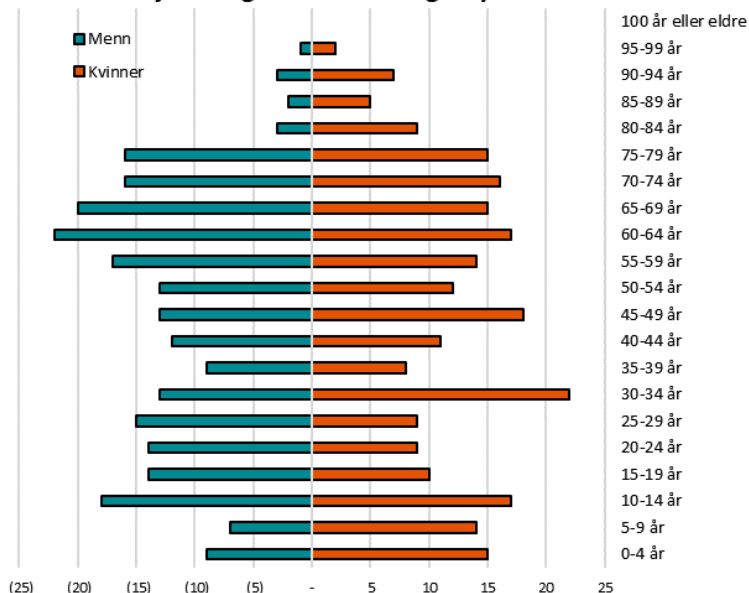
Befolkningsnedgangen i Røyrvik har spesielt kommet i den yngre delen av befolkningen, mens det har vært en vekst i befolkningen 67+. I perioden 2008 til 2019 så har det blitt 17 færre innbyggere under 20 år i kommunen, det har blitt 32 færre innbyggere mellom 20 og 66 år og antallet innbyggere som er 67 år eller eldre har økt med 32 personer.

50,8 % av befolkningen i Røyrvik er kvinner, noe som er høyere enn fylkessnittet på 49,2 %. Dette kan til en viss grad forklares av alderssammensetningen til befolkningen i Røyrvik, men er trolig også et utslag av tilfeldigheter.

Kvinneandelen i alderen 20-44 år er 48,4 % mot 47,9 % i fylket. Med det har Røyrvik god balanse i kjønnsfordelingen i de årene med høyest fruktbarhet. Det er ikke tilfelle for alle kommuner i Trøndelag. For Grong er det for eksempel bare 45,9 % kvinner av befolkningen i alderen 20-44 år.

Det er Grong som er den nærmeste videregående skolen til Røyrvik, en reiseavstand på ca. 1 og ½ time hver vei. Ungdommer i videregående alder fra Røyrvik bor dermed stort sett på hybel. De er dermed i liten grad en del av kommunens befolkning på ukedager og kan tenkes å få en lavere tilknytning til kommunen, noe som kan bidra til høyere flyttetilbøyelighet ved endt utdanning.

Kjønns og aldersfordeling Røyrvik 2019

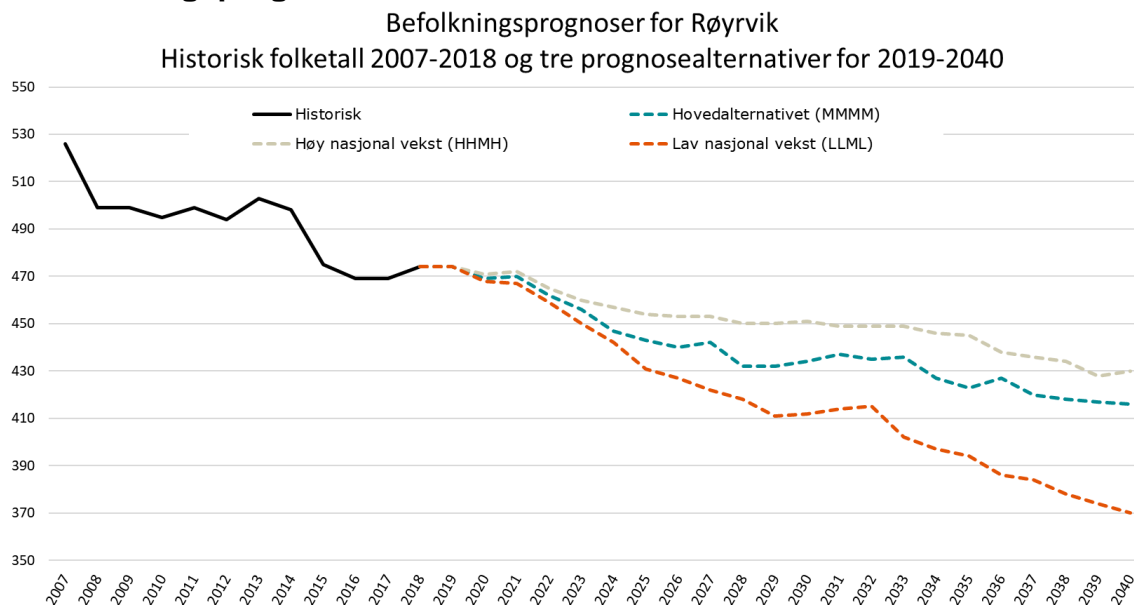
Figur 3: Kjønns og aldersfordeling Røyrvik 2019. Kilde: SSB

Befolkning i Røyrvik 2008-2019 fordelt på alder				
	2008	2019	Endring 2008-2019	
0-12 år	76	63	-13	-17 %
13-19 år	45	41	-4	-9 %
20-44 år	137	122	-15	-11 %
45-66 år	155	138	-17	-11 %
67-79 år	57	86	29	51 %
80-89 år	25	19	-6	-24 %
90 år eller eldre	4	13	9	225 %
Totalt	499	482	-17	-3 %

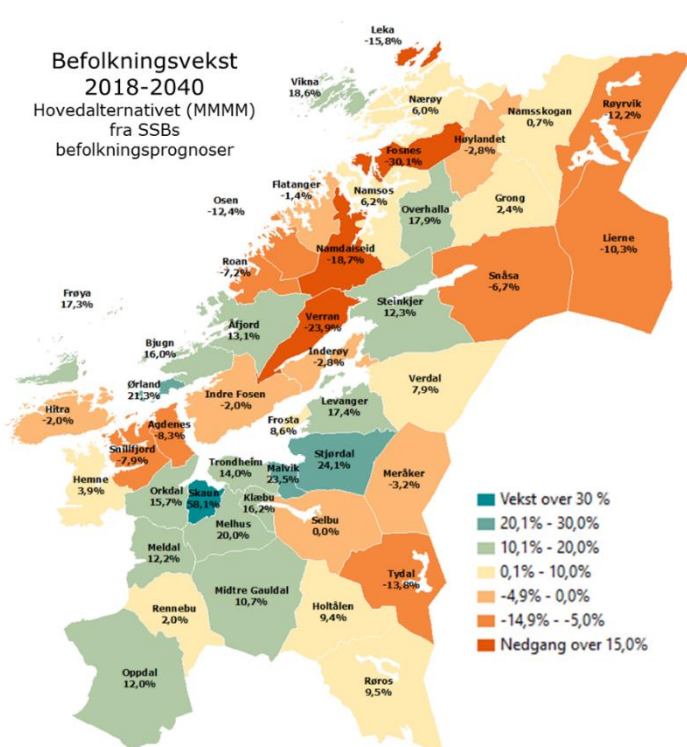
Tabell 3: Befolkning Røyrvik 2008-2019 fordelt på alder. Kilde: SSB

2.2 Befolkningsprognoser

Figur 4: Befolkningsprognoser og historisk folketall 2007-2040. 3 alternativer. Kilde: SSB

Kart 4: Vekst i befolkningen i Trøndelag 2018-2040. Befolkningsprognose MMMM. Kilde: SSB

Fra 2018 til 2040 så predikerer SSBs MMMM-prognose en nedgang i folketallet på 12,2% for Røyrvik. Prognosen predikerer en sterkere nedgang når man ser på befolkning i arbeidsaktuell alder. For gruppen 23-66 år så predikter prognosen en nedgang på 22,0 % frem mot 2040. Samtidig som prognosen predikter vekst for gruppene 67 år og eldre.

Det er en del usikkerhet i prognosene spesielt fordi kommunen har lavt folketall noe som kan gi noen uheldige utslag i metoden som SSB bruker.

Prognosen viser nedgang i befolkningen, men ikke en rask nedgang. Vi kan spørre oss om det er forhold som prognosene ikke tar hensyn til som kan gi en raskere nedgang. I Røyrvik er det ingen typisk hjørnesteinsbedrift som ved opphør ville vært kritisk for befolkningsutviklingen. Det som kan være relevant er om befolkningen etter hvert har den

nødvendige størrelsen/kritisk masse for å opprettholde en rekke tjenester og tilbud både inne privat og offentlig sektor. Kommunen vil kanskje også mangle den nødvendige kritiske massen av arbeidsplasser og tjenester for å kunne holde på dagens befolkning å generere en stabil langsiktig vekst.

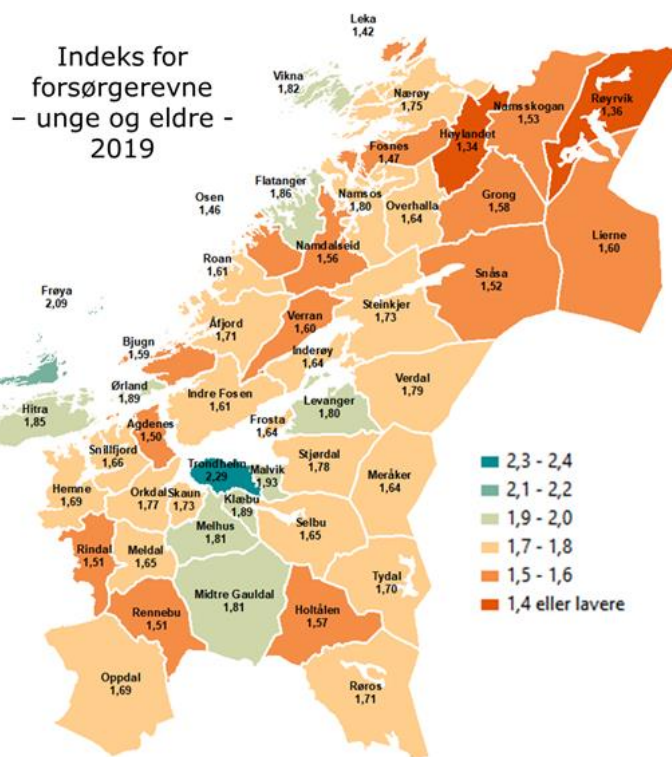
For å opprettholde og styrke bosettingen blir utfordringen er å skape arbeidsplasser. For å skape arbeidsplasser trenger man kompetanse og vi vet at det er utfordringer med å rekruttere arbeidskraft til utkantene i Trøndelag. En fordel man har i utkantene er at man kan få mer fleksible og lojale arbeidere. Investerer man i kompetanse i arbeidsstokken så er det mindre sjans for at de forsvinner til en konkurrent i nabokommunen.

2.3 Forsørgerevne

Forsørgerevnen er antall personer i arbeidsaktuell alder (16-66 år) per person under 16 år og over 67 år. Dette sier noe om de potensielle effektene av endringer i befolkningsstruktur har på sosial og økonomisk utvikling. Lav verdi på indeksen indikerer en høyere forsørgelsesbyrde for den yrkesaktive befolkningen.

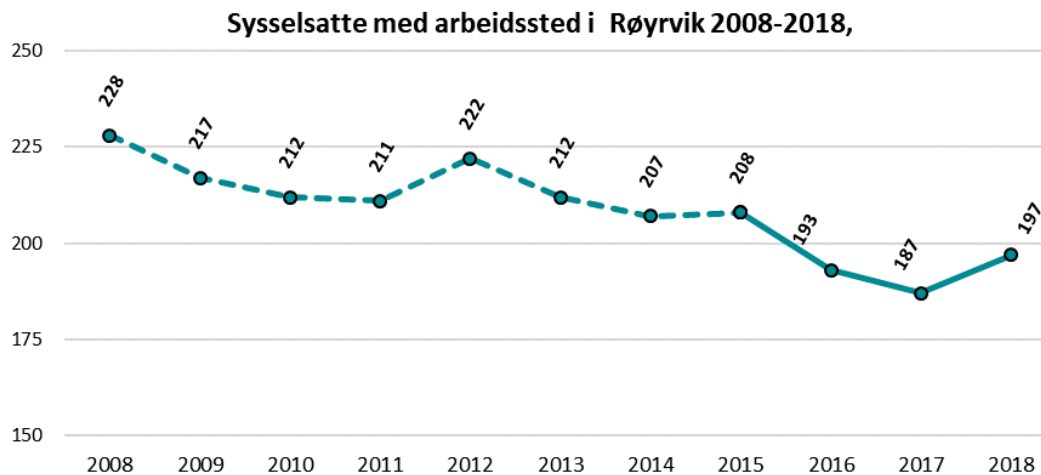
Med en indeksverdi på 1,36 så er Røyrvik en av kommunene i Trøndelag med lavest forsørgerevnen. Det vil si de har et av de lavets antallet personer i arbeidsaktuell alder i forhold til antall eldre og antall barn. Snittet for hele Trøndelag er på 1,95 i 2019.

Det er ikke noe fasitsvar på hva som er et urovekkende lavt nivå på indeksen for forsørgerevne. Indeksen tar ikke hensyn til at personer over 67 år får en stadig lenger frisk og aktiv alderdom og at aldersterskelen for pleiebehov øker. Samtidig tar indeksen heller ikke hensyn til at en stadig større andel unge går lenger på skole ettersom flere velger å gjennomføre høyere utdanning enn før. Grensen på 16 år, som indeksen bruker som terskel for arbeidsdyktig alder, er satt på bakgrunn av internasjonale standarder for når man regner en person med i arbeidsstyrken.

Kart 5: Indeks for forsørgerevne 2019. Kilde SSB

3.0 SYSSELSETTING

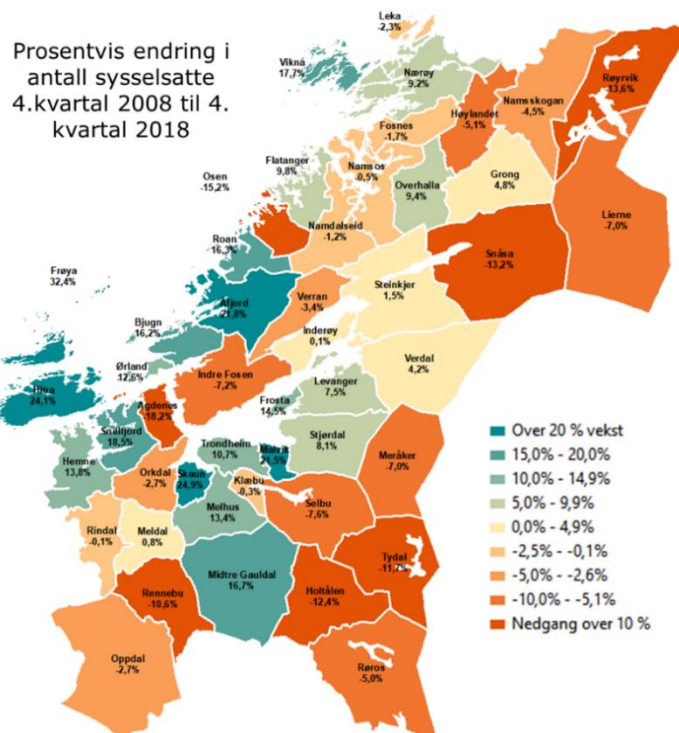

Figur 5: Sysselsatte Røyrvik 2008-2018. Kilde: SSB

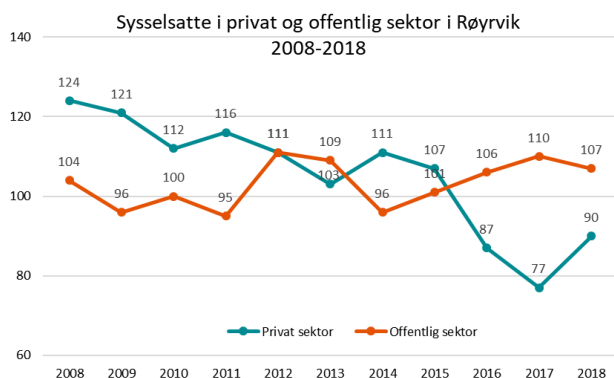
Per 4.kvartal 2018 var det 197 sysselsatte med Røyrvik som arbeidssted. 107 av disse jobbet i offentlig sektor, mens 90 jobbet i privat sektor. Siden 2008 har det vært en nedgang på sysselsettingen i Røyrvik på -13,6 % eller -31 sysselsatte¹. Dette gjør at Røyrvik er en av kommunene i Trøndelag som har hatt den største relative nedgangen i sysselsetting i perioden 2008-2018. Kun to kommuner i Trøndelag har hatt en svakere utvikling. Trøndelag som helhet hadde i samme periode en sysselsetningsvekst på 7,9 %.

Røyrvik er ikke den eneste av kommunene i indre del av Namdalen som har en negativ sysselsetningsutvikling. Det har vært en nedgang i antall sysselsatte på henholdsvis -7,0 % og -4,5 % for henholdsvis Lierne og Namsskogan. Hattfjelldal har hatt en nedgang på -9,2 %, mens Grane har hatt en vekst på 2,4 %. Det at også nabo-kommunene til Røyrvik har nedgang i sysselsettingen gjør at kommunen i liten grad får noen positive vekstimpulser fra sine nærområder.

Den negative utviklingen i nærområdene kan også bidra til å begrense mulighetene for pendling fra Røyrvik til andre kommuner. Og kan dermed på sikt legge ytterligere press på befolkningsgrunnlaget for kommunen siden det for personer som ikke finner jobb i kommunen vil være færre sysselsetnings muligheter som ikke innebærer flytting.

Kart 6: Sysselsetningsutvikling 2008-2018. Kilde: SSB

Figur 6: Sysselsetting i privat og offentlig sektor i Røyrvik i perioden 2008-2018. Kilde: SSB

Sysselsettingsutvikling 2008- 2018 i kommunene i Trøndelag etter antall innbygger i 2019 og region				
	2008	2018	Endring 2008-2018	
Under 1 000	2 786	2 750	-36	-1,3 %
1 000-2 500	8 868	8 427	-441	-5,0 %
2 500-5 000	16 131	17 896	1 765	10,9 %
5 000-10 000	25 427	26 806	1 379	5,4 %
10 000-25 000	56 125	59 074	2 949	5,3 %
Trondheim	106 644	118 022	11 378	10,7 %
Total	215 981	232 975	16 994	7,9 %
Aksen	162 647	177 428	14 781	9,1 %
Innland	23 010	22 680	-330	-1,4 %
Kysten	30 324	32 867	2 543	8,4 %

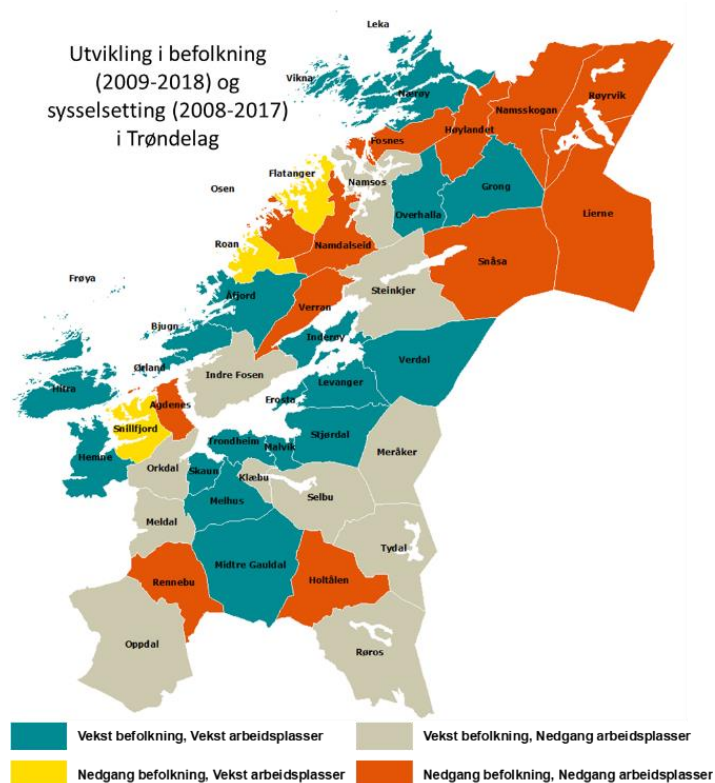
Tabell 4: Sysselsettingsutvikling i små og store kommuner. Kilde: SSB

Nedgangen i sysselsetting i Røyrvik har hovedsakelig skjedd i privat sektor, mens sysselsettingen i offentlig sektor har holdt seg forholdsvis stabilt. Siden 2008 har Røyrvik mistet 34 arbeidsplasser i privat sektor, en nedgang på -27,4 %. En stor del av denne nedgangen kom i perioden 2015-2016. Det har vært metodeendringer i innsamlingen av sysselsettingsstatistikken, men dette slo hovedsakelig ut på endringen i 2014 til 2015.

En generell trend både nasjonalt og blant kommunene i Trøndelag har vært at de minste kommunene etter befolkning har hatt den svakeste sysselsettingsutviklingen. Samlet sett har kommunene med mindre enn 2 500 innbyggere i Trøndelag hatt en nedgang på 4,1 % i antall arbeidsplasser i perioden 2008-2018. Kommunene i Trøndelag med mindre enn 1000 innbyggere hadde en sysselsettingsnedgang i perioden på -1,3 %. Røyrvik har dermed hatt en sysselsettingsnedgang som er betydelig mer negativ hva som har vært tilfelle for de andre kommunene i Trøndelag med lav befolkning.

Vekst i sysselsetting og vekst i befolkning henger som regel sammen, noe som også er tilfelle for Røyrvik. Indre del av Namdalen utpreger seg i Trøndelag som et område der de fleste kommunene har hatt en negativ utvikling i både befolkning og sysselsetting. Dette bygger opp under bilde på at Røyrvik geografisk er lokalisert i et område som gjør at kommunen får svært få eksterne vekstimpulser.

Utvikling i befolkning (2009-2018) og sysselsetting (2008-2017) i Trøndelag

Kart 7: Utvikling i befolkning og sysselsetting. kilde: SSB

3.1 Næringsstruktur

Næringsstrukturen i Røyrvik er dominert av offentlig sektor og primærnæringene, kommunen har dermed forholdsvis få bein å stå på. Det er ved første øyekast ingen næringer privat sektor i kommunen som kan sies å være av en slik størrelse, eller å ha den nødvendige kritiske massen, slik at de kan fungere som et fundament for videre næringsutvikling i kommunen.

Næringsstruktur i Røyrvik per 4.kvartal 2018

Figur 7: Næringsstruktur Røyrvik per 4. kvartal 2018

54 % av de sysselsatte i Røyrvik jobber i offentlig sektor, dette er den høyeste andelen med sysselsatte i offentlig sektor blant kommunene i Trøndelag. Snittet for Trøndelag er at 36 % av de sysselsatte jobber i offentlig sektor. I offentlig sektor i Røyrvik så er det 44 sysselsatte i helse og sosialtjenester, 14 sysselsatte relatert til undervisning og 31 sysselsatte innen offentlig administrasjon.

I tillegg til å ha relativt stor sysselsetting i offentlig sektor så har Røyrvik en høy andel sysselsatte i primærnæringene, noe som for Røyrvik vil si jordbruk og skogbruk siden kommune er en innlandskommune. Det er 26 sysselsatte innen jordbruk og skogbruk, noe som utgjør 13,2 % av de sysselsatte i kommunen. Snittet for hele Trøndelag er at kun 3,6 % av de sysselsatte jobber i primærnæringene. Over halvparten av sysselsettingen knyttet til primærnæringene i Røyrvik kommer i forbindelse med husdyrhold, noe som også inkluderer reindrift.

I perioden 2008-2018 så har det vært en nedgang på 14 sysselsatte knyttet til jordbruk og skogbruk i Røyrvik, en nedgang på 35 %. Dette utgjør nesten halvparten av sysselsettingsnedgangen i kommunen siden 2008. Per 4.kvartal 2018 var det 26 sysselsatte innen jordbruk og skogbruk i Røyrvik. Det er ikke unikt for Røyrvik at det er nedgang i sysselsettingen i jordbruk og skogbruk, og sysselsettingsnedgangen i disse næringene i Røyrvik ligger omtrent på snittet for fylket samlet sett.

Jordbruk og skogbruk er en næring som over lengere tid har hatt en negativ sysselsetningsutvikling i Røyrvik, i resten av Trøndelag og i Norge. Det er grunn til å tro at ytterligere strukturendringer i næringen kan gjøre at denne trenden fortsetter. Imidlertid har reindriften i kommunen, som utgjør en stor del av sysselsettingen i primærnæringene, holdt seg noenlunde stabilt over tid. Dette kan tale for at kanskje bunnen er nådd i forhold til sysselsetningsnedgangen i primærnæringene i Røyrvik.

Sysselsatte i Røyrvik fordelt på næringsgrupper 4. kvartal 2008 - 4. kvartal 2018							
	2008	2016	2017	2018	Endring 2008-2018		Andel i 2018
Jordbruk, skogbruk og fiske	40	28	19	26	-14	-35,0 %	13 %
Bergverksdrift og utvinning	0	0	0	0	0	N/A	0 %
Industri	9	3	3	6	-3	-33,3 %	3 %
Elektrisitet, vann og renovasjon	4	3	3	0	-4	-100,0 %	0 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	21	6	9	10	-11	-52,4 %	5 %
Varehandel, reparasjon av motorvogner	10	5	7	10	0	0,0 %	5 %
Transport og lagring	7	5	6	4	-3	-42,9 %	2 %
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3	7	3	9	6	200,0 %	5 %
Informasjon og kommunikasjon	17	13	13	10	-7	-41,2 %	5 %
Finansiering og forsikring	0	0	0	0	0	N/A	0 %
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	6	6	6	9	3	50,0 %	5 %
Forretningsmessig tjenesteyting	14	14	15	12	-2	-14,3 %	6 %
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	24	28	40	31	7	29,2 %	16 %
Undervisning	12	15	13	14	2	16,7 %	7 %
Helse- og sosialtjenester	55	46	41	44	-11	-20,0 %	22 %
Personlig tjenesteyting	6	7	3	6	0	0,0 %	3 %
Uoppgitt	0	7	6	6	6	N/A	3 %
Total	228	193	187	197	-31	-13,6 %	100 %

Tabell 5: Sysselsatte i Røyrvik fordelt på næringsgrupper 2008-2018: Kilde SSB

Ellers så har det vært en nedgang på 11 sysselsatte knyttet til bygge- og anleggsvirksomhet i perioden 2008 til 2018, dette er en nedgang på 52 % i antall sysselsatte i næringen. Det er per 4.kvartal 2018 10 sysselsatte i Røyrvik som jobber med bygge- og anleggsvirksomhet.

Den tredje næringen i privat sektor som har hatt sysselsetningsnedgang er informasjon og kommunikasjon hvor antall sysselsatte har gått fra 17 til 10 i perioden 2008 til 2018. En nedgang på 41 %. Informasjon og kommunikasjon er en høykompetansenæring som har høyest konsentrasjon i bykommuner. Selv om næringen ikke har et spesielt høyt antall arbeidsplasser i Røyrvik, 10 sysselsatte per 4. kvartal 2018, så utgjør det imidlertid 5 % av arbeidsplassene i Røyrvik. For Trøndelag samlet så utgjør næringen 2,6 % av sysselsettingen. Det at Røyrvik har relativt høy konsentrasjon av arbeidsplasser i det som regnes som en høykompetansenæring er en indikator på at næringslivet i kommunen har noen styrker som det er mulig å bygge videre på.

I privat sektor så er det hovedsakelig overnatting og serveringsvirksomhet som har hatt sysselsetningsvekst i perioden 2008 til 2018. Her har antall sysselsatte økt fra 3 til 9.

Sysselsatte i Røyrvik per 4. kvartal 2018 på Nace 3-siffrnivå. Næringer med 4 eller flere sysselsatte	
Sosialtjenester uten botilbud for eldre og funksjonshemmede	33
Offentlig administrasjon og forvaltning	29
Husdyrhold	17
Grunnskoleundervisning	13
Kombinerte tjenester tilknyttet eiendomsdrift	12
Databehandling, datalagring og tilknyttede tjenester, drift av web-portaler	10
Andre sosialtjenester uten botilbud	10
Regnskap, revisjon og skatterådgivning	6
Butikkhandel med bredt vareutvalg	5
Hotellvirksomhet	5
Riving og grunnarbeid	4
Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	4
Godstransport på vei, herunder flyttetransport	4
Drift av biblioteker, arkiver, museer og annen kulturvirksomhet	4

Tabell 6: Sysselsatte i Røyrvik, 4.kvartal 2018, etter detaljerte næringsinndeling. Kilde: SSB

Blant næringene i offentlig sektor så har det vært en nedgang på 11 sysselsatte innen helse- og sosialtjenester i perioden 2008 til 2018. Mens det inne offentlig administrasjon og undervisning har vært en vekst på henholdsvis 7 og 2 sysselsatte.

Sysselsettingsstatistikken viser at Røyrvik til en viss grad mangler kritiske masse av arbeidsplasser i de fleste næringene, noe som igjen kan gjøre det vanskelig å generere en stabil langsiktig vekst. Konsekvensene kan bli en ytterligere forvitring av tjenestetilbud og redusert bostedsattraktivitet.

Røyrvik har en noe kraftproduksjon og fungerer som magasin kommune for kraftproduksjon i nabokommuner. Dette har gitt betydelige inntekter til kommunen, men denne virksomheten gir ikke nevneverdig sysselsetting i kommunen per i dag.

3.2 Lokaliseringskoeffisienter

Lokaliseringskoeffisienter er et mål på hvor sterk tilstedeværelse en næring har i kommunen. Lokaliseringskoeffisienten ser på hvor stor andel sysselsettingen i en næring er i kommunen sammenlignet med i landet. En lokaliseringskoeffisient på 1 tilsier at næringen har like stor tilstedeværelse i kommunen som i landet. Over 1 så har næringen sterkere tilstedeværelse og under 1 så har næringen lavere tilstedeværelse i kommunene enn i resten av landet.

Tanken er at dette forteller oss noe om kommunen har et komparativt fortrinn eller ikke i ulike næringer i form av f.eks. næringsklynger. Næringer med høy lokaliseringskoeffisient utpeker seg også som områder det er mulig å bygge videre på utfra en tankegang om smartspesialisering.

Lokaliseringskoeffisienter 4. kvartal 2018				
	Røyrvik	Trøndelag	Namdalen	Innlandet
Jordbruk, skogbruk og fiske	5,9	1,6	4,3	4,0
Bergverksdrift og utvinning	-	0,4	0,1	0,2
Industri	0,4	1,0	1,0	1,7
Elektrisitet, vann og renovasjon	-	1,0	1,0	1,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	0,6	1,1	1,0	1,4
Varehandel, reparasjon av motorvogner	0,4	0,9	0,9	0,8
Transport og lagring	0,4	0,9	1,3	1,0
Overnattings- og serveringsvirksomhet	1,3	1,0	0,6	1,1
Informasjon og kommunikasjon	1,4	0,7	0,4	0,2
Finansiering og forsikring	-	0,9	0,3	0,6
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	0,7	1,0	0,6	0,5
Forretningsmessig tjenesteyting	1,2	1,0	0,8	0,4
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	2,5	0,9	0,8	0,7
Undervisning	0,9	1,3	1,0	1,0
Helse- og sosialtjenester	1,1	1,0	1,2	1,0
Personlig tjenesteyting	0,8	0,9	0,5	0,7

Tabell 7: Lokaliseringskoeffisienter 4. kvartal 2018 tabell. Beregning Trøndelag fylkeskommune, datagrunnlag SSB

På grunn av at Røyrvik er en så liten kommunen, med under 200 arbeidsplasser så bør lokaliseringskoeffisientene tolkes noe forsiktig. Et av problemene med å bruke denne analysemetoden på Røyrvik er at selv om man finner næringer hvor Røyrvik har relativ styrke, så har ikke næringslivet i kommunen nødvendigvis den kritiske massen som trengs for å kunne bygge videre på disse styrkene.

På et overordnet nivå så viser analysen at næringslivet i Røyrvik har ens styrke knyttet til primærnæringene. Her har kommunen en lokaliseringskoeffisient på 5,9, noe som indikerer at kommunen har 5,9 ganger så høy andel sysselsetting i primærnæringene enn gjennomsnittet for landet. Dette er betydelig høyere enn sattet for Trøndelag som ligger på 1,6, det er også høyere enn Namdalen totalt sett som ligger på 4,3.

Ellers så har Røyrvik høy lokaliseringskoeffisient på overnattings- og serveringsvirksomhet (1,3) og informasjon og kommunikasjon (1,4). Dette er små næringer i absolutt antall, med 9 og 10 sysselsatte. Kommune kan imidlertid ha noen utviklingsmulighet knyttet til disse næringene. Deler av Børgefjell nasjonalpark ligger i kommunen, noe som gjør at det kan være potensiale for å videre utvikling av næringsaktivitet knyttet til overnattings- og serveringsvirksomhet.

Informasjon og kommunikasjon er en høykompetanse næring hvor Røyrvik har noen lokale bedrifter (Cogidocs AS, Naturdata AS), og utgjør dermed et potensial for videre næringsutvikling i kommunene.

Den siste næringen hvor man finner høy lokaliseringskoeffisient er offentlig administrasjon (2,5) dette kan tolkes som et resultat av at det er få arbeidsplasser i privat sektor, samtidig som at selv små kommuner må ha et hvis antall sysselsatte i offentlig administrasjon for å utøve lovpålagte funksjoner.

Selv om man finner noen styrke som det er mulig å bygge videre på så viser lokaliseringskoeffisient analysen imidlertid at næringslivet i Røyrvik har flere svakheter enn styrker. Man finner flere næringer uten tilstedeværelse i kommune, i tillegg til flere næringer som har en lokaliseringskoeffisient på under 0,5. Dette kan indikere at kommunen mangler viktige tjenester og tilbud som kan være med å gjøre kommunen mindre attraktiv både for bosetning og næringsutvikling.

3.3 Største bedrifter

Tilstedeværelse av større hjørnesteinsbedrifter kan være en driver for utviklingen av et lokalsamfunn, men de gjør også at lokalsamfunnet blir sårbart i forhold til konsekvensene av en eventuell nedleggelse.

Røyrvik har ingen veldig store bedrifter. Tabellen til høyre viser de største selskapene i kommunen etter driftsinntekter i 2017. Tall for 2017 brukes på grunn av at man enda ikke har 2018 for alle bedriftene. Det var da 19 selskaper med driftsinntekter på over 1 million kr. Kun to av selskapene hadde driftsinntekter på over 10 millioner.

Målt etter omsetning så er det Cogidocs as som driver med digital dokumenthåndtering (postmottak, fakturamottak og arkivskanning) som er den største bedriften med en omsetning på millioner kr i 2017. (2018 tallene viser en omsetning på 41,7 millioner kr). Bedriften hadde et årsresultat på 11,2 millioner kr i 2018 og 5 millioner kr i 2017. Selskapet ble kjøpt av Visma as i 2010 og ble igjen solgt til Azets as i 2016.

Cogidocs er ikke det eneste IT-firmaet i kommunen, man har også Naturdata AS, som hadde 3,8 millioner kr i omsetning i 2017. Naturdata AS driver med drift og videreutvikling av hjortevidtregistret på oppdrag fra Miljødirektoratet.

Den nest største bedriften i kommunen er Røyrvik Mat AS som hadde 10,7 millioner i 2017. Røyrvik Mat AS driver med Butikkhandel hovedvekt på nærings- og nytelsesmidler. Selskapet hadde et årsresultat på 42 tusen kr i 2017 og et årsresultat på minus 199 tusen kr i 2016.

Det tredje største selskapet i kommunen er Transportringen as som driver med godstransport på vei. Selskapet hadde driftsinntekter på 9,6 millioner kr i 2017 og et

Bedrifter i Røyrvik som hadde over 1 million i driftsinntekter i 2017

Navn	Driftsinntekter (1000 kr)
Cogidocs AS	19 118
Røyrvik Mat AS	10 728
Transportringen AS	9 635
Røyrvik Auto AS	6 874
Øvre Namdal Renovasjon AS	6 207
Tunnsjø Maskin & Transport AS	4 503
Mikkelsen Transport AS	4 414
Røyrvik Scooter og Maskin AS	4 363
Naturdata AS	3 770
Røyrvik Gjestegård AS	2 806
Winter Byggtjenester AS	2 654
Børgefjellsenteret AS	2 007
Frøbygget AS	1 871
Joma Næringspark AS	1 869
Røyrvik Regnskapskontor	1 665
Johannessen Kompetanse AS	1 608
Namdalslaft Entreprenør AS	1 559
Skånaliseter Gårdsysteri AS	1 472
Rustad Energi AS	1 432
Joma Industriservice AS	1 298

Tabell 8: Store bedrifter i Røyrvik. Kilde: Brønnøysundregistret og Purehelp

driftsresultat på minus 8 000 kr i 2017. Transportringen as er deleid av Mikkelsen Transport.

Tabellen på neste side viser noen aggregert regnskaps- og balanse tall for det private næringslivetⁱⁱ i Røyrvik. Tallene viser at det private næringslivet i Røyrvik hadde driftsinntekter på 94,3 millioner i 2017. Dette var ned fra 101,6 kr i 2016. Nedgangen skyldes hovedsakelig en nedgang i driftsinntekter til Cogidocs as. I alle årene i perioden 2010 til 2016 var det vekst i driftsinntektene til det private næringslivetⁱⁱⁱ i Røyrvik. Det private næringslivet i Røyrvik hadde i 2017 driftsinntekter på 1 047 000 kr per sysselsatt i privat sektor. Dette er betydelig under fylkessnittet på 2 220 000 kr.

Det samlede driftsresultatet fra det private næringslivet i Røyrvik var på 9,1 millioner kr i 2017, ned fra 11,5 millioner kr i 2016. Driftsmarginen i 2017 var dermed på 11,0 %, noe som er høyere enn snittet for det private næringslivet i Trøndelag (9,9 %). Bedriftene i Røyrvik hadde eiendeler for 123 millioner kr i 2017, hvorav 74,7 millioner kr var anleggsmidler og 48,3 millioner var omløpsmidler. Den samlede gjelden på 76,0 millioner kr, hvorav 34,0 kr var kortsiktig gjeld og 42,0 millioner kr var langsiktig gjeld. Egenkapitalen var på 47,1 millioner kr i 2017, en egenkapital andel på 38,3 %.

Resultatregnskap - samlet alle selskaper i Røyrvik ex konserntall								
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Driftsinntekter	94 305 000	101 625 000	101 773 000	92 849 000	79 979 000	75 800 000	73 403 000	64 642 000
Vareforbruk	35 172 000	26 649 000	29 094 000	28 648 000	25 334 000	24 870 000	23 532 000	21 663 000
Lønn	19 594 000	25 458 000	24 682 000	21 819 000	21 665 000	20 202 000	18 733 000	17 883 000
Driftsresultat	10 363 000	13 281 000	14 302 000	9 965 000	5 857 000	6 952 000	8 373 000	1 978 000
Resultat før skatt	9 162 000	11 541 000	11 371 000	7 914 000	8 726 000	7 766 000	7 688 000	3 652 000
Skatt ordinært resultat	2 593 000	4 345 000	4 211 000	2 848 000	2 143 000	2 335 000	2 156 000	1 163 000
Ordinært resultat	6 571 000	7 194 000	7 158 000	5 072 000	6 584 000	5 435 000	5 530 000	2 490 000
Årsresultat	6 571 000	7 197 000	7 152 000	5 038 000	6 584 000	5 370 000	5 467 000	2 490 000
Balanseregnskap - samlet alle selskaper i Røyrvik ex konserntall								
	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Anleggsmidler	74 734 000	74 134 000	73 584 000	70 605 000	65 802 000	51 275 000	44 768 000	42 108 000
– Varige driftsmidler	59 105 000	58 915 000	57 723 000	53 881 000	48 572 000	36 418 000	31 815 000	28 681 000
– Finansielle anleggsmidler	13 614 000	14 116 000	14 675 000	15 518 000	16 435 000	14 059 000	12 100 000	8 082 000
Omløpsmidler	48 340 000	58 157 000	53 321 000	47 521 000	39 777 000	30 821 000	34 226 000	23 614 000
– Varelager	6 561 000	5 522 000	4 636 000	4 591 000	3 738 000	4 083 000	3 605 000	3 385 000
– Fordringer	17 790 000	19 354 000	19 961 000	16 000 000	10 965 000	8 173 000	8 303 000	8 483 000
– Investeringer	12 308 000	18 372 000	907 000	792 000	442 000	335 000	301 000	364 000
– Kassebeholdning	11 683 000	14 911 000	27 824 000	26 143 000	24 630 000	18 227 000	22 020 000	11 382 000
Eiendeler	123 073 000	132 288 000	126 903 000	118 125 000	105 574 000	82 096 000	78 994 000	65 722 000
Langsiktig gjeld	41 985 000	45 193 000	42 618 000	38 332 000	36 163 000	25 843 000	24 954 000	22 241 000
– Konvertible lån	1 725 000	1 280 000	1 280 000	1 130 000	1 330 000	1 330 000	0	0
– Gjeld til kredittinstitusjoner langsiktig	28 023 000	31 264 000	29 480 000	27 860 000	25 142 000	18 611 000	19 348 000	17 187 000
– Konserngjeld langsiktig	1 650 000	1 610 000	606 000	220 000	289 000	45 000	0	0
– Ansvarlig lånekapital	0	1 533 000	1 523 000	1 192 000	0	910 000	1 359 000	621 000
– Øvrig langsiktig gjeld	10 023 000	8 966 000	9 165 000	7 423 000	9 018 000	4 544 000	3 942 000	4 335 000
Kortsiktig gjeld	33 965 000	41 703 000	31 740 000	29 639 000	24 567 000	19 635 000	21 702 000	17 277 000
– Gjeld til kredittinstitusjoner kortsiktig	577 000	786 000	1 393 000	1 984 000	2 126 000	1 905 000	1 130 000	1 865 000
– Leverandørgjeld	8 950 000	9 286 000	7 285 000	6 473 000	5 723 000	4 545 000	5 352 000	4 227 000
– Betalbar skatt	3 980 000	4 209 000	949 000	722 000	621 000	2 247 000	1 811 000	879 000
– Skyldige offentlige avgifter	2 073 000	2 386 000	2 201 000	1 943 000	1 987 000	2 459 000	2 214 000	2 025 000
– Konsern gjeld kortsiktig	952 000	40 000	995 000	479 000	360 000	10 000	10 000	0
Gjeld	75 950 000	86 896 000	74 358 000	67 971 000	60 730 000	45 478 000	46 656 000	39 518 000
Egenkapital	47 123 000	45 396 000	52 549 000	50 154 000	44 850 000	36 620 000	32 336 000	26 204 000

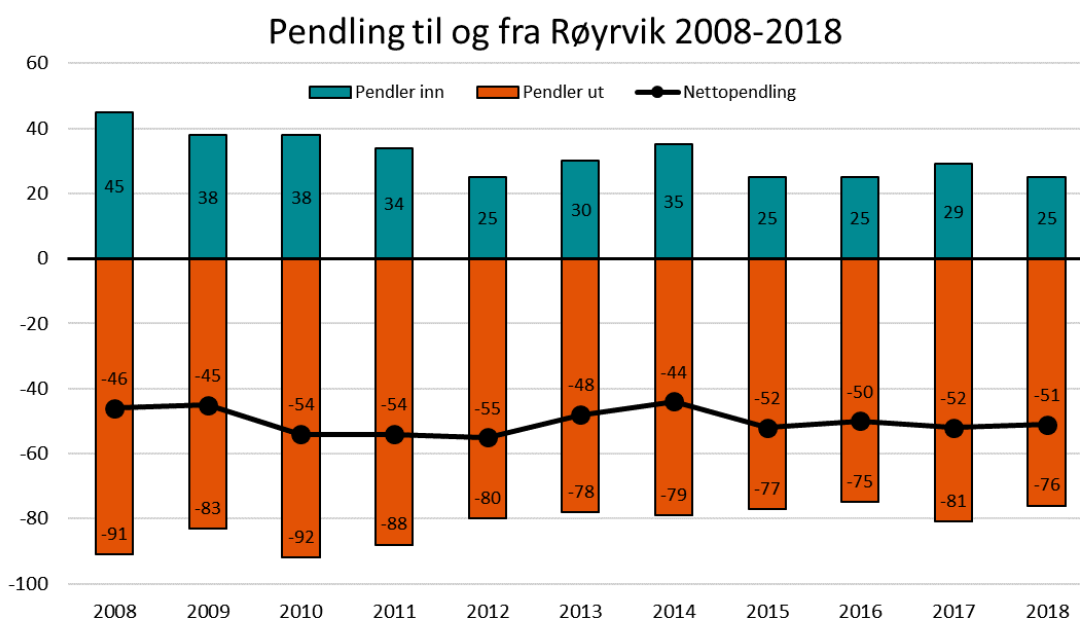
Tabell 9: Aggregerte regnskapstall fra næringslivet i Røyrvik Kilde: Brønnøysundregistret og Purehelp

4.0 PENDLING

En pendler er definert som en person som har forskjellig bosteds- og arbeidsstedskommune. Statistikken forteller oss ingenting om reiseaktiviteten og inneholder både dag- og ukependlere. En mulig feilkilde i statistikken er pendling som går over landegrenser.

Pendling og pendlestrømmer forteller oss noe hvor integrert en kommune er i det omliggende arbeidsmarkedet. Det forteller noe om i hvilken grad kommunens greier å dekke sitt eget behov for arbeidskraft eller om kommunen trenger arbeidskraft fra andre kommuner. Dette kan også si noe om kommunen har nok jobber for hele befolkningen eller om de må pendle til nabokommuner.

Figur 8: Pendling til og fra Røyrvik 2008 til 2018. Kilde: SSB

Røyrvik er blant Trøndelags og også landets minst sentrale kommuner. Likevel er det noe arbeidsmarkedsintegrasjon med nabokommunene. I forhold til antallet arbeidsplasser i kommunen er det ganske mye pendling. I 2018 er det 76 som pendler ut fra Røyrvik og 25 som pendler inn til kommunen. Det betyr at 12,7 % av arbeidsplassene av de 197 arbeidsplasser i kommunen er besatt av noen som bor i en annen kommune. Og at 30,6 % av sysselsatte personer som bor i kommunen har arbeidssted i en annen kommune.

I 2018 var det en nettoutpendling på fra Røyrvik på 51 personer, netto utpendlingen fra Røyrvik har vært på mellom 45 og 55 personer i helle perioden 2008-2018. Antall personer som pendler ut fra Røyrvik har falt fra 91 personer i 2008 til 76 personer i 2018. På samme måte har også innpendlingen til Røyrvik gått ned fra 45 personer i 2008 til 25 personer i 2018

4.1 Pendlerelasjoner

Røyrvik sine pendlerrelasjoner er hovedsakelig med de nærliggende kommunene. I tillegg er det i statistikken noe pendling til Trondheim (3 pendlere) og Oslo (2 pendlere) ^{iv}.

Av de 76 utpendlerne fra Røyrvik i 2018 har 55 arbeidskommune i Namdalen. Flest pendler til Namsskogan (18) Grong (11) Snåsa (11), Lierne (6), Namsos (4) og Overhalla (3).

Utpendlingen til de fleste nabokommunene har økt noe i perioden 2008 til 2018. I 2008 var det 8 som pendlet til Snåsa, 4 som pendlet til Lierne og 16 som pendlet til Namsskogan. Fra Røyrvik til Grong så var det like mange pendlere i 2008 som i 2018.

Pendling til og fra Røyrvik i 2018		
	Innpendling til Røyrvik	Utpendling fra Røyrvik
Namsskogan	7	18
Lierne	8	6
Grong	3	11
Snåsa	0	11
Sum	18	46
Andre	7	30
Totalt	25	76

Tabell 10: Pendling til og fra Røyrvik 2018.
Kilde: SSB

Innpendlingen til Røyrvik kommer også i stor grad fra nærliggende kommuner, med 8 pendlere fra Lierne, 7 fra Namsskogan og 3 fra Grong. Av disse tallene kan man se at Røyrvik har en nettoutpendling til sine nabokommuner. Mengden innpendling til Røyrvik har holdt seg forholdsvis stabilt fra både Lierne og Grong i perioden 2008 til 2018, innpendlingen fra Namsskogan har imidlertid økt fra 1 til 7 personer.

4.2 Pendling fordelt på næring

Statistikken man har på pendling etter næring bruker en veldig grovmasket næringsinndeling, den kan likevel gi en indikasjon på hvilken del av arbeidslivet kommunen har overskudd eller underskudd av enten arbeidskraft og arbeidsplasser.

Pendling til og fra Røyrvik fordelt på næring 2016-2018									
	Sysselsatte som pendler til Røyrvik			Sysselsatte som pendler fra Røyrvik			Nettopending		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Sekundærnæringer	5	6	3	29	37	26	-24	-31	-23
Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	6	7	6	20	14	14	-14	-7	-8
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	6	10	7	7	6	8	-1	4	-1
Undervisning	3	3	3	0	4	7	3	-1	-4
Helse- og sosialtjenester	5	3	6	11	11	13	-6	-8	-7
Andre næringer	0	0	0	8	9	8	-8	-9	-8
Total	25	29	25	75	81	76	-50	-52	-51

Tabell 11: Pendling til og fra Røyrvik fordelt på næring. Kilde: SSB

De som pendler ut fra Røyrvik jobber stort sett i sekundærnæringer (26 personer i 2018) og private tjenesteytende næringer (14 personer i 2018). Røyrvik har nettoutpendling fra alle de næringen hvor vi har pendledata. Den største pendlerstrømmen inn til Røyrvik er knyttet til offentlig administrasjon (7 personer i 2018).

5.0 KOMMUNIKASJON OG INFRASTRUKTUR

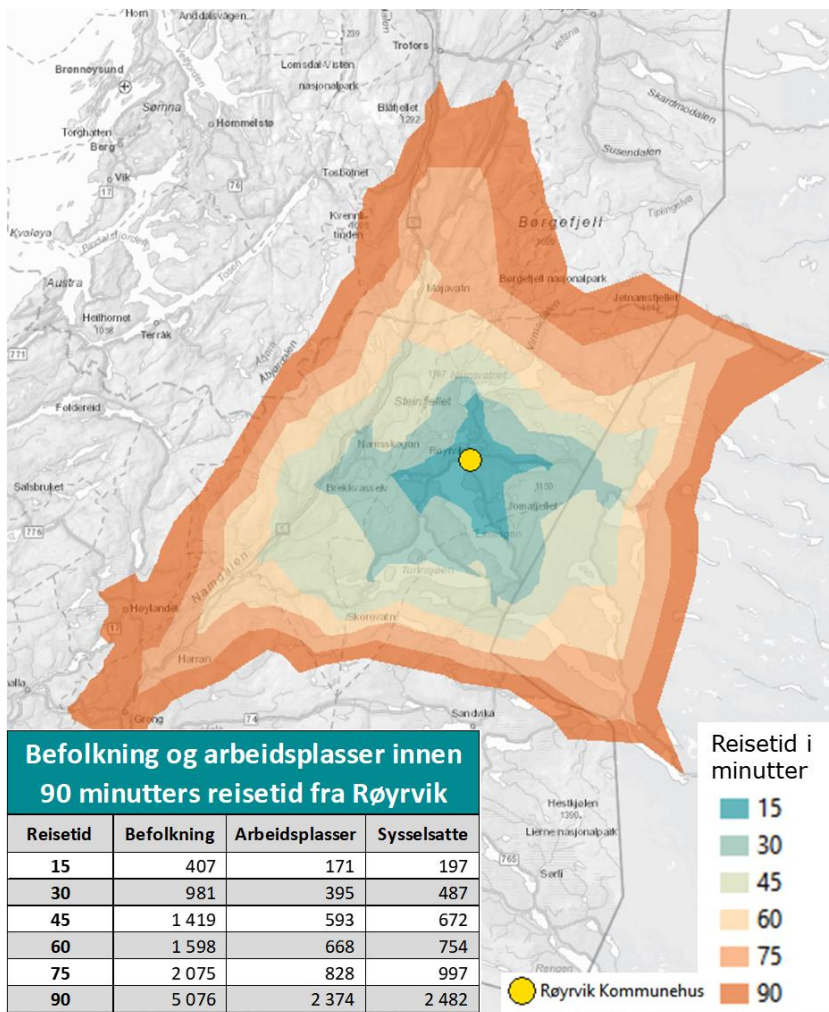
God infrastruktur som muliggjør reise og kommunikasjon er en forutsetning for positiv utvikling for næringslivet i en kommune. Dette gjelder både i forhold til å transport av varer og tjenester, men også i forhold til tilgjengeligheten av arbeidskraft. Gode kommunikasjonsmuligheter åpner også opp et større arbeidsmarked for kommunens innbyggere, noe som gjør at innbyggerne har flere jobb muligheter som ikke trenger å involvere flytting når en hjørnesteinsbedrift blir nedlagt.

5.1 Reisetider og befolkning innen 90 minutter

Reiseavstander sier noe om mulighetene for kommunens innbyggere å reise til andre kommuner for jobb, handel eller kulturaktiviteter. Det sier også noe den potensielle befolkningsmengden som er tilgjengelig som potensiell arbeidskraft for bedrifter i kommunen og om det potensielle kundegrunnlaget som det på grunn av geografisk nærhet vil være mulig for bedrifter i kommunen å tilby varer og tjenester til.

Reisetidsanalysen^v har tatt utgangspunkt at man kjører i skiltet hastighet med bil under optimale kjøre forhold, uten noen annen trafikk på veien og grønt lys i alle lyskryss, deretter er det lagt inn en 10 % forsinkelse. Analysen er kjørt på 15, 30, 45, 60, 75 og 90 minutters kjøretid fra kommunehuset i Røyrvik.

Det er store avstander få arbeidsplasser innenfor normal pendleravstand i Røyrvik. I nasjonal sammenheng foregår de aller fleste daglige pendlerreiser innenfor 45 minutter. Innenfor 45 minutter fra Røyrvik er det 1 419 bosatte, og 593 arbeidsplasser^{vi}. Samtidig er det 672 sysselsatte som bor i området.

Kart 8: Reisetidsanalyse Røyrvik. Kilde: Statens Vegvesen og SSB

Tettsted/ tettbebyggelse	Reisetid fra Røyrvik	Bosatte
Blåsjøen	00:31	ca 70
Namsskogan	00:36	246
Brekkvasselv	00:38	ca 150
Trones	00:49	ca 180
Geddede	01:11	320
Sandvika, Lierne	01:24	239
Grong	01:25	1 065
Namsos	02:10	8 413
Steinkjer	02:28	12 908
Strømsund	02:46	3 705

Tabell 12: Reisetider og bosatte til tettsteder og tettbebyggelse. Kilde SSB, SCB og GoogleMaps

Statistikkgrunnlaget for denne beregningen tar ikke med bosatte, arbeidsplasser og sysselsatte på svensk side av grensa, men det er ikke en stor feilkilde ettersom det er lite tettbebyggelse innenfor 90 minutter fra Røyrvik.

Tabellen viser reisetider med bil til ulike tettsteder og tettbebyggelse, med antall bosatte i disse. Blåsjøen er nærmeste tettbebyggelse i Sverige og der er det dagligvarebutikk. For å komme til et tettsted som er betydelig større enn Røyrvik i Sverige så er det 2t og 45 minutter til Strømsund med bil.

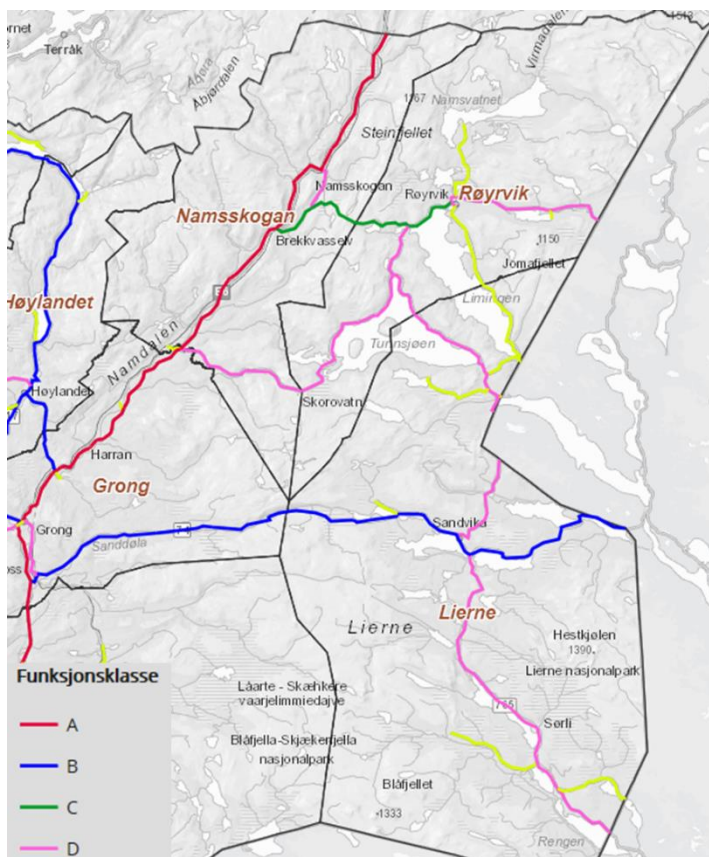
5.2 Veier og annen fysisk infrastruktur

Weisystemet er den viktigste infrastruktur for en innlandskommune slik som Røyrvik. Og det er 158 km bilvei i kommunen, 111 km er fylkesvei, 14 km er kommunal vei og 33 km er privat vei.

I tillegg til store avstander er det også krevende vinterforhold i områder som reduserer tilgjengeligheten. Det er FV 773 Brekkvasselv- Røyrvik som har høyest prioritet med funksjonsklasse C.

Strekninger med bruksklasse med tillatt aksellast under 10 tonn er FV7026/ FK764 Tinnsjørvika- Lassemoen, FV7028 Finnvollan- Namsskogan og FV7022 Hovd-Namsvatn. Dersom det igjen blir oppstart av mineraldrift i kommunen, vil vegstandard kunne være en utfordring.

Privatbilen er det dominerende transportmidlet i Røyrvik. Og kommunene har et begrenset kollektivt tilbud med buss. Tilbringertjeneste/ bestillingstransport er en viktig tjeneste for befolkningen i Røyrvik.

Kart 9: Vegnettet etter funksjonsklasse. Kilde: SVV og Trøndelag fylkeskommune

5.3 Digital infrastruktur

Selv om de tradisjonelle kommunikasjonsinfrastrukturene, slik som veier, havner og jernbane fremdeles er viktig, så har den digitale infrastrukturen blitt stadig viktigere og er i dag en forutsetning for at det skal være mulig å drive en rekke former for næringsvirksomhet.

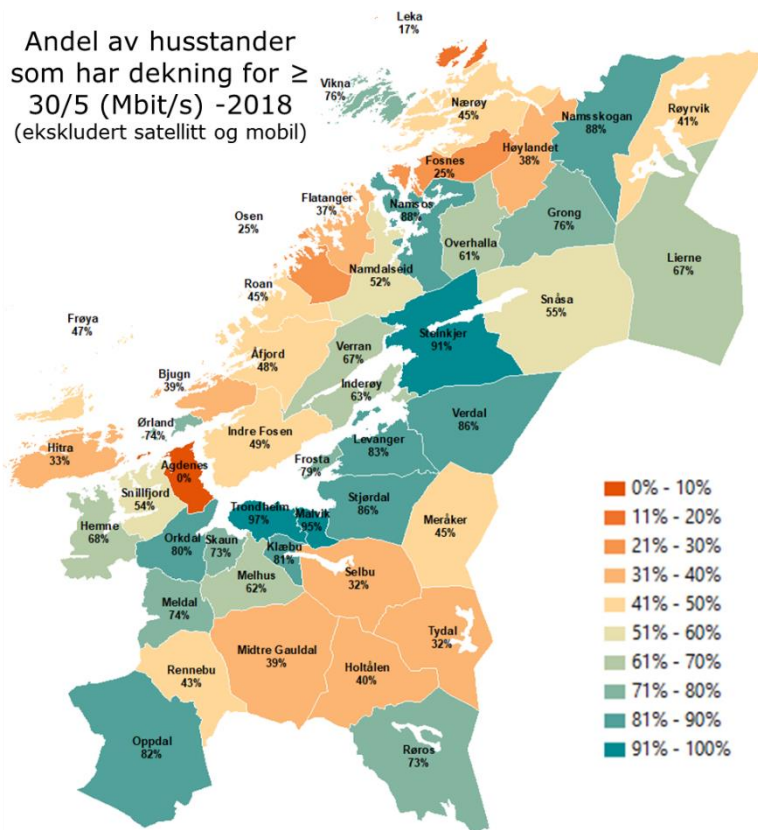
Basert på dekningsundersøkelsen som Nasjonal kommunikasjonsmyndighet har gjort i 2018 så har Røyrvik en dekningsgrad for 30/5 mbit/s bredbånd på kun 41 %. Dette er betydelig lavere enn gjennomsnittet i Trøndelag på 83%. Det er også lavere enn gjennomsnittet for nabokommunene, der Namsskogan ligger på en dekningsgrad på 88 % og Lierne ligger på en dekningsgrad på 67 %.

På bredbånd med 100/100 (Mbit/s) hastighet så hadde Røyrvik i 2018 en dekningsgrad på 3 %, har man en dekningsgrad på 67 % i Lierne og 86 % i Namsskogan.

Det har imidlertid blitt ferdigstilt flere utbyggingsprosjekter av fiber til husstander i Røyrvik siden dekningsundersøkelsen. Med utgangspunkt i tall fra NTE er det anslagsvis at 66 % av husstandene i Røyrvik har minst 100/100 Mbit/s per 4. kvartal 2018.

Manglende bredbånddekning kan fungere som en barriere både for næringsutvikling og for bosetning, så det er viktig å fortsette satsing på dette.

Andel av husstander som har dekning for \geq 30/5 (Mbit/s) -2018 (ekskludert satellitt og mobil)

Kart 10: Bredbånddekning 30/5 (mbit/s) i 2018. Kilde: Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

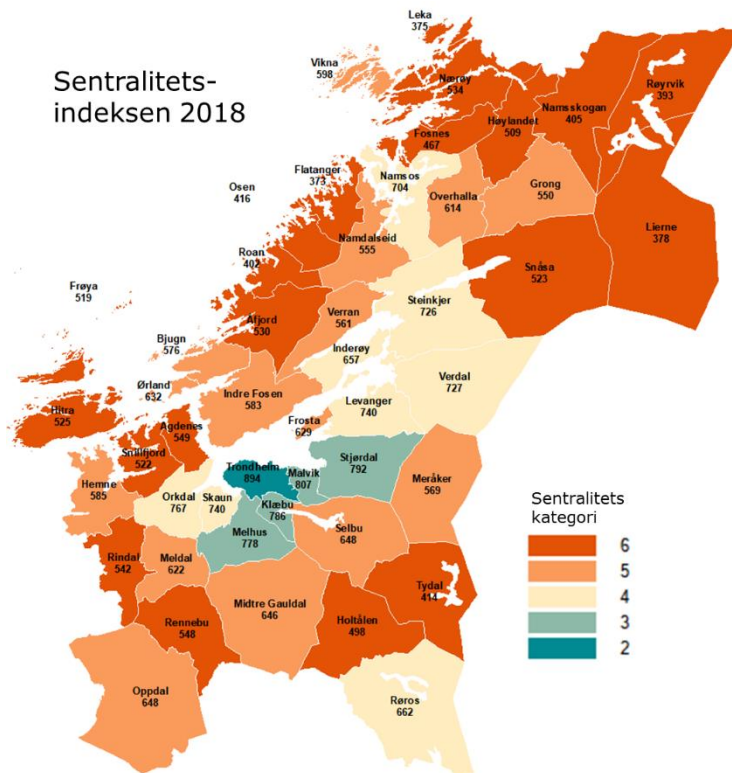
5.4 Sentralitetsindeks

Røyrvik og flere av de andre kommunene i Namdal er blant de minst sentrale kommunene i både i Trøndelag og Norge. Noe som kommer tydelig frem på SSBs sentralitetsindeks.

Beregningen av SSBs sentralitetsindeks er basert på reisetid til arbeidsplasser og servicefunksjoner fra alle bebodde grunnkretser. Antallet vektet, slik at en arbeidsplass eller servicefunksjon som ligger nært bostedet teller mer enn en som ligger lenger bort^{vii}. Resultatet på indeksen på kommunenivå er snittet av grunnkretsene.

Røyrvik er plassert i kategori 6 på SSBs sentralitetsindeks, som er den laveste kategorien, noe som indikerer at Røyrvik er en av de minst sentrale kommunene i landet. Røyrvik har en indeks score på 419. Det er kun 2 kommuner i Trøndelag (Leka og Flatanger) og det er 15 kommuner i landet som scorer lavere på sentralitetsindeksen enn Røyrvik.

En så lav plassering på sentralitetsindikatoren viser at Røyrvik har avstands- og størrelsesulempner og at tilbudet av arbeidsplasser og servicefunksjoner i og rundt kommunen er begrenset.

Kart 11: Sentralitetsindeksen 2018. Kilde: SSB

6.0 SOSIOØKONOMISKE INDIKATORER

Det finnes en rekke sosioøkonomiske indikatorer som kan forteller oss om befolkningens sammensetning og økonomiske ressurser for dermed å si noe om kommunens evne til å håndtere en omstilling. De indikatorene det er valgt å se på her er befolkningens utdanningsnivå, som sier noe om kompetansenivået i kommunen. Videre er det sett på andel av befolkningen i relativ fattigdom, arbeidsledighet og andel uføretrygdene som sier noe om potensielle sosiale utfordringer som kommunen står ovenfor.

6.1 Befolkningens utdanningsnivå

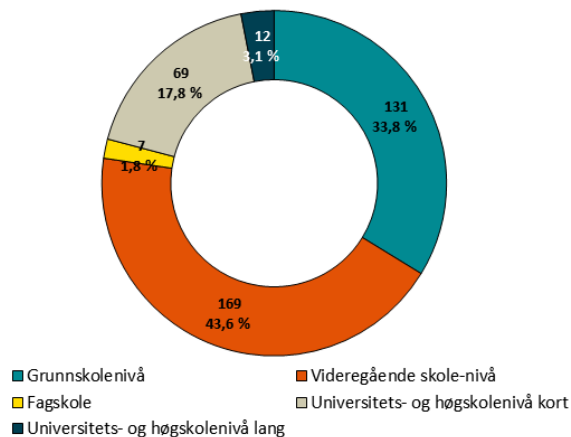
Et høyt kompetansenivå i befolkningen vil gjøre en kommune bedre i stand til å omstille seg og skape nye næringer. Kompetanse er vanskelig å måle og vi har ikke noe godt registerbasert datagrunnlag på befolkningenes kompetansenivå, det nærmeste vi har er data på utdanningsnivået til befolkningen over 16 år. Denne statistikken forteller oss hvor stor andel av befolkningen som har fullført ulike nivåer av formell utdanning. Høy andel av arbeidsstyrken med formell utdanning kan være et tegn på en arbeidsstyrke som er enklere å omstille til nye næringer.

43,6 % av befolkningen over 16 år i Røyrvik har videregående som høyeste oppnådde utdanningsnivå i 2017, mens 20,9 % av befolkningen har universitet eller høyskole utdanning. Røyrvik er dermed blant kommunene i Trøndelag med lavest andel innbyggere med høyere utdanning, men ligger noe høyere enn enkelte av nabokommunene. Snittet for Namdalen er 23,9 % av befolkningen med høyere utdanning, mens 33,0 % av befolkningen i Trøndelag har høyere utdanning.

Aldersstrukturen, nærings sammensetningen og at Røyrvik er en distriktskommune er her mye av forklaringen. Kommunene har en stor andel eldre i befolkningen og blant disse er det mindre vanlig med høyere utdanning.

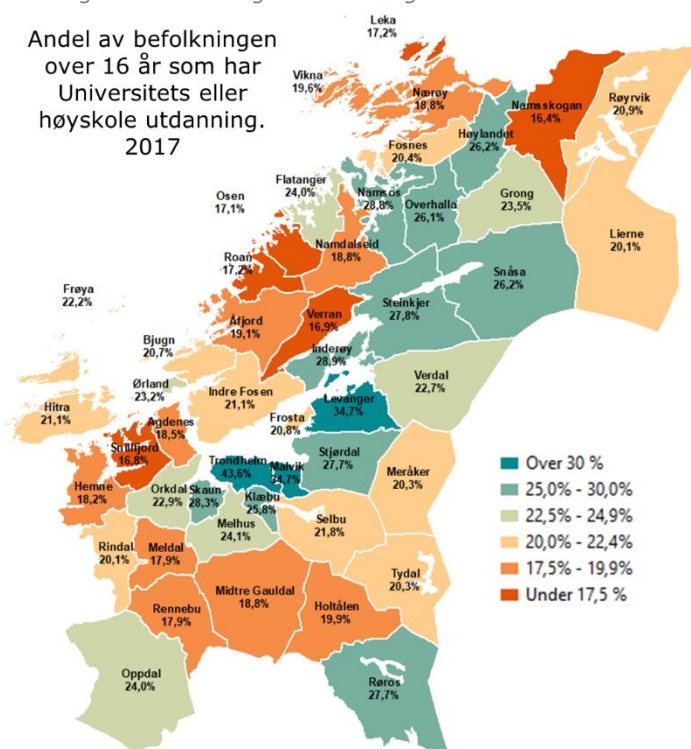
Utdanningsnivået er ikke noe fullgodt mål på den kompetansen som befolkningen i Røyrvik besitter, men en høy andel av befolkningen med lav utdanning gir en indikasjon på at det kan være vanskelig for næringslivet i kommunen å omstille seg. Det er imidlertid verdt å merke at til tross for et forholdsvis lavt utdanningsnivå så har Røyrvik en del sysselsetting i det som regnes som høykompetansenæringer.

Befolkningen i Røyrvik 16 år og eldre i 2017 etter høyeste utdanningsnivå

Figur 9: Befolkningens utdanningsnivå 2017. Kilde: SSB

Andel av befolkningen over 16 år som har Universitets eller høyskole utdanning. 2017

Kart 12: Andel med høyere utdanning 2017. Kilde: SSB

6.2 Relativ fattigdom og sosial ulikhet

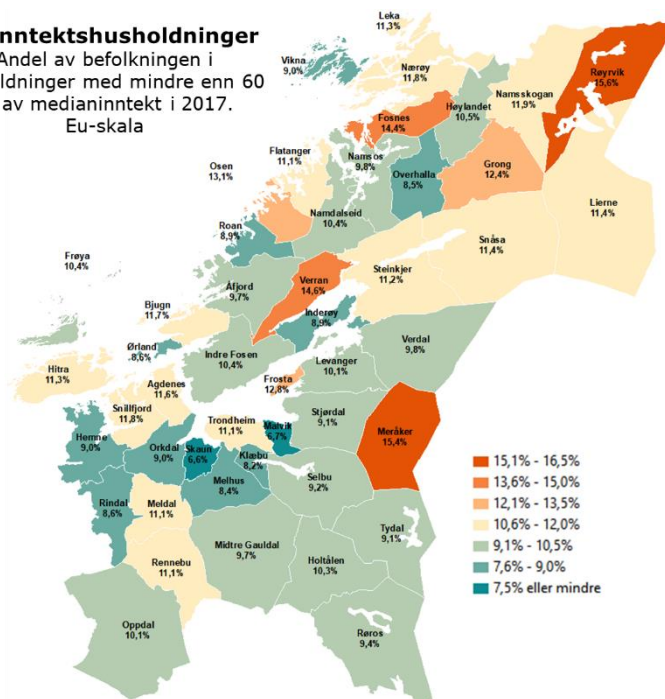
En av de potensielle konsekvensene av en langsiktig negativ trend i sysselsetting er at deler av befolkningen kan falle permanent ut av arbeidsmarkedet. Konsekvensene av dette vil kunne være en økning i antall husholdninger som har en så lav inntekt at de faller inn under det som betegnes som relativ fattigdom.

Absolutt fattigdom slik som definert internasjonalt er noe som nesten ikke forekommer i Norge, derfor brukes heller begrepet relativ fattigdom. Relativ fattigdom måles som regel ved å se på andelen av befolkningen som bor i husholdninger som har en husholdningsinntekt på under 60 % av medianinntekt. Ved å se på nivået av relativ fattigdom i dag vil man kunne få en indikasjon på hvor sårbar Røyrvik er i forhold til økt fattigdomsproblematikk.

Røyrvik er den kommunen i Trøndelag som har høyest andel av befolkningen i husholdninger med mindre enn 60 % av medianinntekten, 15,6 % av befolkningen i 2017. Landsnittet er på 11,2 % og snittet for Trøndelag er på 10,3 %. I tolkningen av disse tallene bør man legge til grunn at Røyrvik har et veldig lavt folketall og et få personer vil gi store prosentvise utslag. På denne indikatoren er det for Røyrvik også store variasjoner fra år til år, uten at det er noen tydelig trend.

Husholdningene i Røyrvik har en median husholdningsinntekt som er 36 000 lavere enn landsnittet. Kommunen har imidlertid også en annen husholdnings sammensetning. Ser man på aleneboerne i Røyrvik har disse 65 000 kr lave median inntekt enn landsnittet, mens par uten barn har 72 000 kr lavere median inntekt enn landsnittet. Par med barn i Røyrvik har 68 000 kr lavere median inntekt enn landsnittet. Husholdningen i Røyrvik har imidlertid betydelig mindre gjeld enn gjennomsnittshusholdningen i Norge. Kun 3 % av husholdningen i Røyrvik har gjeld som er større enn 3 ganger samlet inntekt

Lavinnetektshusholdninger
Andel av befolkningen i husholdninger med mindre enn 60 % av medianinntekt i 2017. Eu-skala

Kart 13: Lavinnetektshusholdninger 2017. Kilde SSB

Indikatorer på husholdningenes økonomi i 2017

	Røyrvik	Norge
Befolkning i lavinnetektshusholdninger EU-skala 60 prosent	15,6 %	11,2 %
Barn i lavinnetektshusholdninger EU-skala 60 prosent	21,6 %	12,8 %
Husholdningsinntekt (Median)	612 000 kr	648 000 kr
0 gjeld eller gjeld som er mindre eller lik samla	24 %	15 %
Gjeld større enn 3 ganger samla inntekt	3 %	19 %

Tabell 13: Indikatorer på husholdningenes økonomi i 2017. Kilde: SSB

6.3 Arbeidsledighet, uføretrygd, sysselsetningsgrad og deltid.

Arbeidsledighetsprosenten er et mål på de som står uten arbeid og som aktivt søker arbeid, dette forteller noe av bildet, men ikke alt. Dette gjelder spesielt i forhold til de som står utenfor arbeidslivet og ikke lenger aktivt søker jobb. Derfor er det fornuftig å se arbeidsledighetsprosent i sammenheng med uføretrygden og sysselsetningsgraden.

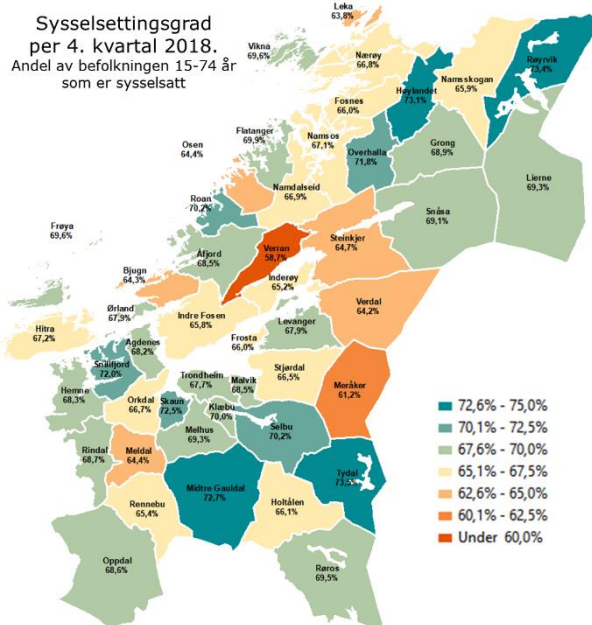
Røyrvik har svært lav arbeidsledighet, og det har de hatt over mange år. Dette må ikke tolkes som et positivt signal som tyder på balanse i arbeidsmarkedet, men er heller et uttrykk for lite bevegelse i arbeidsmarkedet og muligens lite nyskaping (prøving og feiling) i næringslivet.

Sysselsetningsgraden er høy og uførrhet er lav. Dette er positivt for kommunen. Den høye sysselsetningsgraden i Røyrvik kan til en grad forklares av at folke står lenge i arbeidslivet og at en stor andel jobber også etter 67 år.

Gjennomsnittsalderen på sysselsatte i Røyrvik var i 2018 på 50,3 år for menn og 46,1 år for kvinner, landsnittet er på 42,3 for menn og 41,5 år for kvinner. Dette kan indikere rekrutteringsproblematikk og gir en indikator på at naturlig avgang av sysselsatte kan ytterligere svekke at næringsgrunnet i kommunen.

Deltid er mye mer utbredt enn det er for gjennomsnittet i Trøndelag. Hele 53 % av lønnstakerne^{viii} i Røyrvik jobber deltid mot 34 % i fylket, og begge kjønn har høyere andel i deltid enn fylket. 33 % av menn og 61 % av kvinner jobber deltid, mot 23 % for menn og 47 % av kvinner i fylket. Røyrvik er den kommunen i fylket med høyest andel lønnstakere i deltidsstilling. Like etter følger Snåsa, Lierne og Osen. I Namsskogan er 46 % av lønnstakerne i deltidsarbeid.

Forskjeller i deltid på tvers av kommuner kan til en viss grad forklares av næringsstruktur, og det er spesielt høy relativ sysselsetting innen helse og omsorg og varehandel som slår ut med mye deltid. I Røyrvik og andre utkantkommuner så er det nok også et uttrykk for at det finnes en arbeidskraftreserve. Røyrvik er i 2018 den kommunen i Trøndelag der lavest andel 1-2 åringer er i barnehage, men for aldersgruppen 3-5 år andelen i barnehage høy.

7.0 KOMMUNEØKONOMI

Langsiktig negativ utvikling i befolkning og sysselsetning over til vil ha konsekvenser for kommuneøkonomien i form av lavere skatteinngang. Kommune økonomien har også betydning for handlingsrommet kommunen har for iverksetting av tiltak. I Årsbudsjett 2019/Økonomiplan 2019 – 2022 for Røyrvik påpeker rådmannen behovet for balanse på driften gitt at kommunen har minimale økonomiske rammer til å dekke inn et eventuelt merforbruk.

Økonomisk status

Røyrvik kommune har i de senere år ikke hatt økonomiske muskler til å ha et anbefalt driftsresultat på 1,75% av driftsinntektene. Vi har stort sett vært på gamle avsetninger. Tidligere års drift tilsier at vi fremover minst må ha balanse i driften for å unngå eventuell sprekk, da vi har minimale økonomiske rammer til å dekke inn et eventuelt merforbruk.

Budsjett 2018 ble vedtatt i balanse med bruk av avsetninger. Driften gjennom 2018 viser at vi har utfordringer knyttet til skatteinngang som ble satt vel optimistisk. Vi har hatt store akutte kostnader på både helse og oppvekst. Uten disse akutte kostnadene ville vi kunne levert regnskap 2018 som samsvarer med budsjettet.

Figur 10: Utdrag fra Årsbudsjett 2019/Økonomiplan 2019 - 2022 Røyrvik. Kilde: Røyrvik kommune

Røyrvik har over tid hatt betydelig kraftinntekter og er en av landets «rikeste» kommuner når inntekter måles i forhold til innbyggere. Frie inntekter per innbygger var i 2018 på 103 413 kr. Dette er nesten det dobbelt av snittet for landet uten Oslo. I inntektssystemet er det imidlertid beregnet at kommunen er nesten 80 prosent dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen i Norge. Dette er et resultat av blant annet befolkningens mengde og alderssammensetning. Kommunen hadde i 2018 bruttodriftsutgifter på 200 751 kr pr innbygger.

Utvalgte nøkkeltall fra kommuneregnskapet. Røyrvik 2015-2018					
	2015	2016	2017	2018	Landet uten oslo 2018
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	4,7	5,1	3,3	-0,7	2,1
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	0,3	0,2	0,5	0,4	1,2
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	24,8	66,5	32,3	21,3	21,5
Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	20,9	35,4	75,6	67,3	43,5
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	73,8	123,3	130,8	120,9	105,5
Frie inntekter per innbygger (kr)	98 475	97 716	102 595	103 413	55 132
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	3,2	4,4	56,4	51,8	11,1
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	10,7	24,3	67,8	13,1	15,1
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	22,8	21,2	21,5	20,7	25,7

Tabell 14: Utvalgte nøkkeltall fra kommuneregnskapet Kilde: KOSTR

Når man ser på utvalgte nøkkeltall fra kommuneregnskapet så finner man et Negativt netto driftsresultat i 2018 på -0,7 % av bruttodriftsinntekter i 2018. Her er anbefalingen, for at kommunene skal ha god handlefrihet og for at kommunenes samlede formue (real- og finansformue) ikke skal reduseres, er at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på bruttonivå over tid bør ligge på minimum 1,75 % (ned fra 3,0 % i perioden 2009-2013 på grunn av endringer i føringen av mva-kompensasjon). I perioden 2015-2017 lå Røyrvik godt over anbefalingen.

Det har også vært en kraftig økning i gjeldsnivå de siste 3 årene og kommunen har forholdsvis høy renteesponering. I 2018 har kommunen langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelse på 120,9 % av brutto driftsinntekter opp fra 73,8 % i 2015. Kommunens netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter var på 67,3 % i 2018 opp fra 20,9 % i 2015. Kommunen har hatt store investeringsutgifter i 2016 og 2018 som har bidratt til å dra opp gjeldsnivået og renteesponeringen. Investeringen besto av bygging av ny idrettshall i kommunen.

Nøkkeltallene viser også at kommunen har god likviditet og en høy andel fri egenkapital. Røyrvik har aldri vært registrert i ROBEK. (Register om betinget godkjenning og kontroll)

7.1 Driftsregnskap

Driftsresultatet til Røyrvik har hatt en negativ utvikling de siste årene, forklart ved at spesielt lønnsutgiftene og finansutgiftene har steget raskere enn kommunens driftsinntekter

KOSTRA driftsregnskap Røyrvik. 2015-2018. Alle tall i hele 1000 kr, løpende priser					
	2015	2016	2017	2018	Endring 2015-2018
Rammetilskudd	33 977	33 360	36 289	36 453	2 476 7,3 %
Overføringsinntekter med krav til motytelse i drift	12 179	13 923	12 020	14 954	2 775 22,8 %
Andre direkte og indirekte skatter	11 987	11 802	11 750	11 915	-72 -0,6 %
Andre salgs- og leieinntekter	9 418	8 961	10 536	10 999	1 581 16,8 %
Skatt på inntekt og formue	8 514	8 960	8 884	9 774	1 260 14,8 %
Andre statlige overføringer	687	2 533	3 997	6 295	5 608 816,3 %
Brukerbetaling for kommunale tjenester	2 976	3 525	3 905	3 987	1 011 34,0 %
Eiendomsskatt totalt	2 982	2 949	2 808	2 402	-580 -19,5 %
Andre overføringer	53	99	167	275	222 418,9 %
Sum driftsinntekter	82 773	86 112	90 356	97 054	14 281 17,3 %
Lønnsutgifter og oppgavepliktige godtgjørelser	-38 970	-40 940	-42 517	-46 842	-7 872 20,2 %
Sosiale utgifter	-8 225	-5 976	-7 524	-7 940	285 -3,5 %
Kjøp av varer og tjenester	-30 932	-33 994	-36 098	-33 623	-2 691 8,7 %
Overføringsutgifter, avskrivninger og fordelte utgifter	2131	2427	2812	-2012	-4 143 -194,4 %
Sum driftsutgifter	-77 986	-80 509	-85 493	-95 066	-17 080 21,9 %
Brutto driftsresultat	4 787	5 603	4 863	1 988	-2 799 -58,5 %
Sum eksterne finansinntekter	503	883	556	413	-90 -17,9 %
Sum eksterne finansutgifter	-5 296	-5 837	-6 515	-7 153	-1 857 35,1 %
Resultat eksterne finansransaksjoner	-4 793	-4 954	-5 959	-6 740	-1 947 40,6 %
Motpost avskrivninger	3 679	3 601	3 803	3 831	152 4,1 %
Netto driftsresultat	3 673	4 250	2 707	-921	-4 594 -125,1 %

Tabell 15: Driftsregnskap Røyrvik kommune eks kommunale foretak og interkommunale selskaper etter art. Kilde: KOSTRA

Røyrvik hadde driftsinntekter på 97,1 millioner kr i 2018, en økning på 14,3 millioner kr eller 17,3 % siden 2015. Den største delen av dette er rammetilskuddet som var på 36,5 millioner kr i 2018. Rammetilskuddet har økt med 7,3 % siden 2015.

Røyrvik har betydelige kraftinntekter gjennom naturressursskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgift og har eiendomsskatt på *kraftverk, vindkraftverk og petroleumsanlegg* med en generell skattesats på 7 promille. Kommunen har ikke *eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer*, så de 2,4 millioner kronene som kommunen fikk inn i eiendomsskatt i 2018 kommer i all hovedsak fra kraftverkene i kommunen. Disse inntektene vil potensielt falle fremover siden skattesatsen for eiendomsskatt på *kraftverk, vindkraftverk og petroleumsanlegg* fra 2020 ikke kan overstige 5 promille.

Kommunen fikk også inn 3,6 millioner kr i Naturressursskatt i 2018, noe som utgjør en betydelig del av det kommunen fikk inn i skatt på inntekt og formue. Kommunene hadde også 3,9 millioner kr i *brutto inntekt fra konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, ekskl. mva-kompensasjon* i 2018.

Driftsutgiftene til kommunen var på 95,1 millioner kr i 200 noe som var en økning på 21,9 % fra 2015. I 2018 var lønnsutgiftene på 46,8 millioner kr, noe som er en økning på 20,2 % siden 2015. Grunnet store investeringer og økt gjeld har kommunens nettofinansutgifter økt med 40,6 % siden 2015 og var på 6,7 millioner kr i 2018.

Kommunen har gått fra et positivt netto driftsresultat på 3,7 millioner kr i 2015 til et negativt netto driftsresultat på 0,9 millioner kr i 2018.

7.2 Balanse

Røyrvik hadde en egenkapital på 83,4 millioner kr i 2018, noe som er en økning på 28,2 millioner kr eller 51 % siden 2015. I samme periode har den totale balansen til kommunen økt med 102,3 millioner kr til 343,1 millioner kr i 2018. Kommunen har dermed en egenkapital andel på 24,3 % i 2018. Økningen i balansen skyldes i stor grad en økning i anleggsmidler på 97,4 millioner, i stor grad forklart ved bygging av ny idrettshall og nytt oppvekstsenter.

KOSTRA balanse Røyrvik 2015-2018. Alle tall i hele 1000 kr, løpende priser.						
	2015	2016	2017	2018	Endring 2015-2018	
Anleggsmidler	207 083	224 553	282 475	304 449	97 366	47 %
Omløpsmidler	33 729	70 630	44 626	38 701	4 972	15 %
Sum Eiendeler	240 812	295 183	327 101	343 150	102 338	42 %
Langsiktig gjeld	172 148	222 557	239 202	243 350	71 202	41 %
Kortsiktig gjeld	13 487	11 948	14 027	16 443	2 956	22 %
Sum gjeld	185 635	234 505	253 229	259 793	74 158	40 %
Egenkapital	55 177	60 682	73 873	83 358	28 181	51 %
Gjeld og egenkapital	240 812	295 187	327 102	343 151	102 339	42 %
Disposisjonsfond	2 644	3 879	3 566	3 991	1 347	51 %
Bundne driftsfond	8 748	11 711	13 775	12 330	3 582	41 %
Ubundne investeringsfond	599	599	784	685	86	14 %
Bundne investeringsfond	24	24	24	0	-24	-100 %

Tabell 16: Balanse Røyrvik kommune. kilde: KOSTRA

Gjelden har økt fra 185,6 millioner kr i 2015 til 259,8 millioner kr i 2018, hvorav 23,4 millioner er langsiktig gjeld. Røyrvik hadde netto lånegjeld på 231 685 kr per innbygger i 2018, noe som er betydelig høyere enn landsnittet på 70 545 kr per innbygger. Av alle norske kommuner som har rapportert inn til KOSTRA per mai 2019 så er det kun Berlevåg som ligger høyere (232 304 kr per innbygger).

8.0 OPPSUMMERING

Røyrvik er en av Norges minst sentrale kommuner. Kommunen har få innbyggere og få arbeidsplasser og utviklingen er negativ, og det er grunn til å stille spørsmål om kommunen etter hvert har den nødvendige størrelsen/kritisk masse av befolkning for å opprettholde en rekke tjenester og tilbud både inne privat og offentlig sektor. Kommunen vil kanskje også mangle den nødvendige kritiske massen av arbeidsplasser og tjenester for å holde på dagens befolkning å generere en stabil langsiktig vekst.

Sysselsettingen i kommunen er i stor grad dominert av offentlig sektor. I tillegg er jordbruket en viktig næring. Kommunen har en høy sysselsettingsgrad, men hele 53 % av lønnstakerne i kommunen jobber deltid. Kommunene har over lengre tid hatt en negativ trend knyttet til både arbeidsplasser og befolkning. Siden 2008 har antall sysselsatte med arbeidssted i kommunen blitt redusert med 13,6 %, mens befolkningen har gått ned med 3,4 % i samme periode.

Nabokommunene har også stort sett hatt negativ utvikling på befolkning og sysselsetting de siste årene og bidrar dermed i liten grad med vekstimpulser til Røyrvik.

Det er store reiseavstander til nabokommunene og det er et til dels dårlig veinett i deler av kommunen. Det er relativt få arbeidsplasser innen en times reiseavstand fra kommunesenteret i Røyrvik noe som er en begrensende faktor for muligheten for arbeidspendling. Dette øker sannsynligheten utflytting for personer som ikke finner relevant arbeid i kommunene.

Røyrvik har en aldrende befolkning. 1 av 4 innbyggere er over 67 år og befolkningsprognosene indikerer sterk vekst i denne befolkningsgruppen. Det er også en høy gjennomsnittsalder på de sysselsatte, dette kan være en indikasjon på rekrutteringsproblematikk og et faresignal på at næringsgrunnlaget til kommunen kan bli ytterligere svekket når en stor del av arbeidsstokken går av med pensjon om noen få år.

Røyrvik har et veldig høyt gjeldsnivå, noe som gir et begrenset handlingsrommet for å iverksette tiltak for å snu den negative utviklingen.

Hovedbildet man sitter med er at de store utfordringene for Røyrvik er en liten og aldrende befolkning, sammen med at det er få lokale arbeidsplasser. Røyrvik har tydelige lokaliseringsulempere, har hatt en langsiktig negativ trend på sentrale indikatorer, og det er grunn til å tro at med mindre man tar grep så vil denne trenden fortsette.

Det å se videre på kommunens mulighetsrom knyttet til utvikling av mineralressurser, utvikling av turisme knyttet til nærheten til Børgefjell nasjonalpark eller videreutvikling av de kompetansebedriftene som finnes i kommunen ligger utenfor mandatet for denne analysen, men vil være en naturlig del av en eventuell utviklingsanalyse.

9.0 DATAKILDER

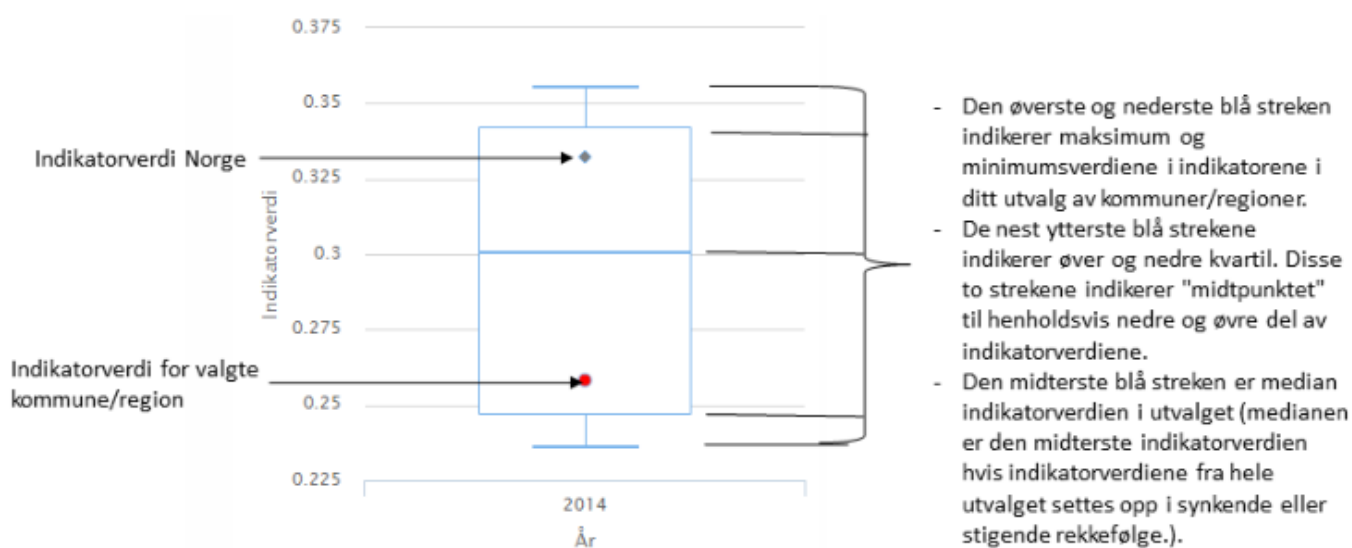
- SSB statistikkbanken
- PANDA (Plan- og analyseverktøy for næring, demografi og arbeidsmarked)
- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet bredbåndsundersøkelsen 2018
- Kartverket
- Statensveivesen
- NAV
- Brønnøysundregistret- Enhetsregistret
- Geodata as
- KOSTRA
- Purehelp.no
- Trøndelag i Tall 2018
- Regjeringen.no
- Røyrvik kommune
- Samemanntallet
- Fylkesmannen i Trøndelag – kommunebilde Røyrvik
- NGU

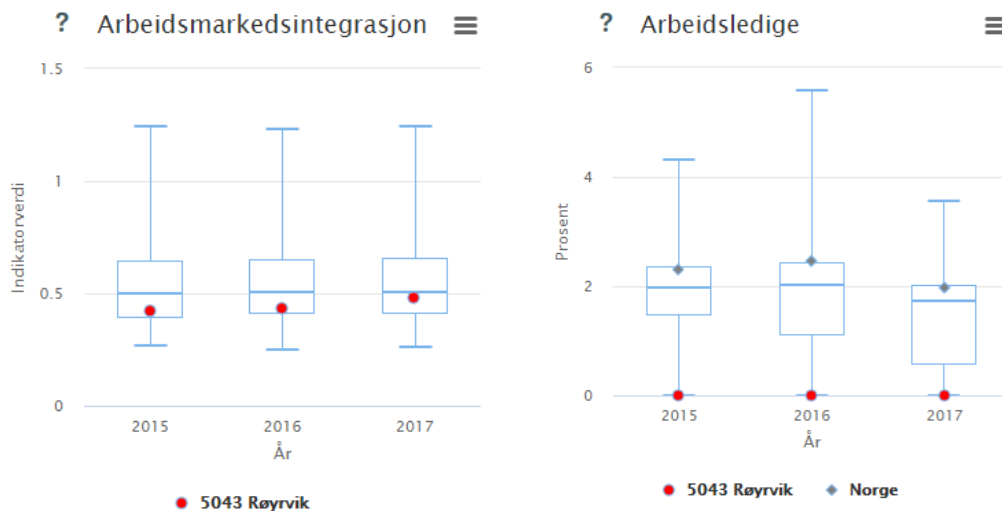
APPENDIKS – OMSTILLINGSINDIKATORER FRA PANDA

I illustrasjonene under så er Røyrvik sammenliknet med de øvrige kommunene i Trøndelag, og landsgjennomsnittet, på indikatorer som gir et situasjonsbilde av nærings- og sysselsettingssituasjonen i kommunen.

Statistikken er illustrert som boksplott der rød prikk viser verdien for Røyrvik.

Figur 11: Forklaring. Boksplott fra omstillingsmodulen i Pandamodellen.

Arbeidsmarkedsintegrasjon

Definisjon: (Innpendling/Sysselsatte) + (Utpendling/Lønnstakere og selvstendige etter bosted)

Forklaring: Arbeidsmarkedsintegrasjon er et mål for hvor godt arbeidsmarkedet i en kommune er integrert med arbeidsmarkedet utenfor. Høy verdi på denne indikatoren indikerer at kommunen/regionen er godt integrert med et arbeidsmarked utenfor kommunen.

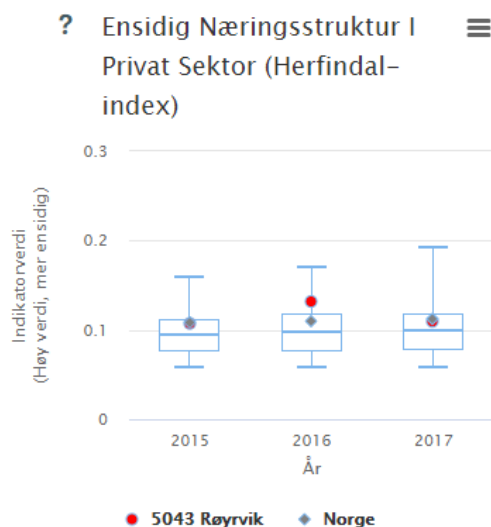
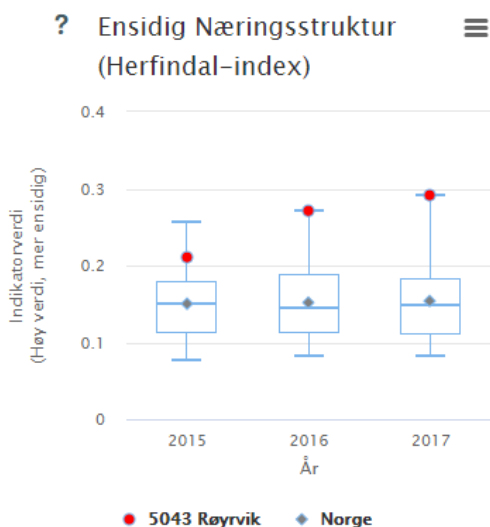
Det er først og fremst relativt høy utpendling og få lokale arbeidsplasser som gjør at Rørvik fremstår som integrert med arbeidsmarkedet utenfor.

Arbeidsledige

Definisjon: $(\text{Arbeidsledige} / (\text{Arbeidsledige} + \text{Yrkesaktive})) * 100$

Forklaring: Arbeidsledighetsprosenten er et mål på hvor stor andel av arbeidsstyrken som er uten arbeid. Høy verdi på denne indikerer at en stor andel av arbeidskraftsressursen i kommunen/regionen ikke benyttes.

For Rørvik liten eller ingen arbeidsledighet over flere år et uttrykk for lite bevegelse i arbeidsmarkedet og muligens lite nyskaping (prøving og feiling) i næringslivet.

Ensidig næringsstruktur (Herfindal-index)

Definisjon: $\sum(\text{sysselsatte}(i)/\text{sum sysselsatte})^2$, der $i=1,..50$ (ulike PANDA-næringer)

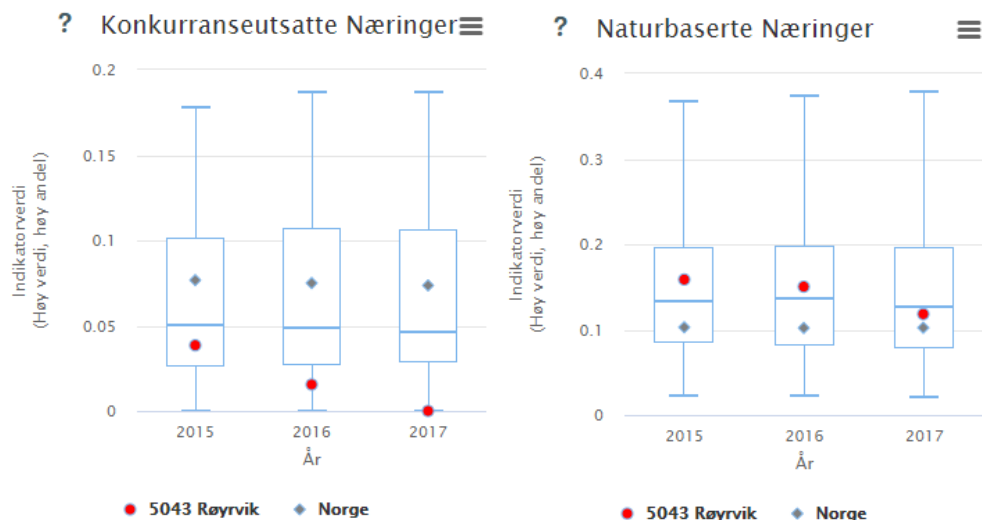
Forklaring: Denne indikatoren utformes som en konsentrasjonsindeks tilsvarende en Herfindal-Hirschmann-indeks. Høy verdi på denne indikatoren indikerer at kommunen er avhengig av et fåtall næringer. Teoretisk kan denne indikatoren ta verdien 1 hvis alle er sysselsatt i samme næring.

Ensidig næringsstruktur privat (Herfindal-index)

Definisjon: $\sum(\text{sysselsatte}(i)/\text{sum sysselsatte (1-48)})^2$, der $i=1,..48$ (ulike PANDA-næringer)

Forklaring: Denne indikatoren utformes som en konsentrasjonsindeks tilsvarende en Herfindal-Hirschmann-indeks. Høy verdi på denne indikatoren indikerer at kommunen er avhengig av et fåtall næringer innenfor privat sektor.

Indikatorerne viser at Røyrvik har høy konsentrasjon av sysselsettingen knyttet til offentlig sektor. Sysselsettingen i privat sektor i Røyrvik er ikke spesielt konsentrert om en eller få næringer.

Konkurransetsatte næringer

Definisjon: $\Sigma(\text{sysselsatte}(i))/\text{sum sysselsatte}$, der $i=10-23$ (ulike PANDA-næringer)

Forklaring: Dette er næringer som vi har definert som konkurransetsatte. Disse næringene opererer i markeder der det konkurreres på pris. Det er innenfor disse næringene man kan forvente et rasjonaliseringspress pga. høyt norsk kostnadsnivå.

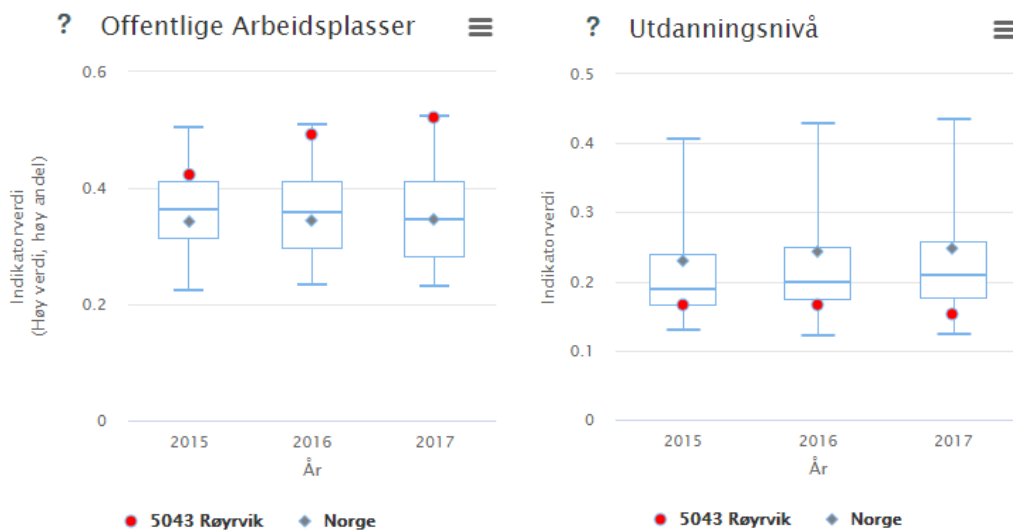
Rørvik har lite av det som er definert som konkurransetsatte næringer, dvs. industri

Naturbaserte næringer

Definisjon: $\Sigma(\text{sysselsatte}(i))/\text{sum sysselsatte}$, der $i=1-4, 6-9$ (ulike PANDA-næringer)

Forklaring: Naturbaserte næringer er sårbare av to grunner; det kan forventes rasjonalisering i slike næringer, samtidig som det er en tendens til økende internasjonal konkurranse ved nedbygging av handelsbarrierer.

Rørvik har relativt høy sysselsetting innen jordbruk, jakt og viltstell og skogbruk.

Offentlige arbeidsplasser

Definisjon: $\Sigma(\text{sysselsatte}(i))/\text{sum sysselsatte}$, der $i=49-50$ (ulike PANDA-næringer)

Forklaring: Offentlige arbeidsplasser er utsatt for rasjonalisering og nedbygging. Det er også tendenser til at offentlige arbeidsplasser trekkes mot større regionale sentra.

Røyrvik har høyest andel sysselsetting i offentlig sektor av kommunene i Trøndelag.

Utdanningsnivå

Definisjon: $\text{Sum Befolkning (Høyskole eller Universitet)} / \text{Befolkning (alle utdanningsnivå)}$

Forklaring: Høy andel av arbeidsstyrken med formell utdanning kan være et tegn på en arbeidsstyrke som er enklere å omstille til nye næringer.

Røyrvik er blant kommunene i Trøndelag med lavest andel bosatte med høyere utdanning.

ⁱ Statistikken på sysselsetting før og etter 2015 er ikke hundre prosent sammenlignbare grunnet en metodeendring i innhenting av tallmaterialet. (innføring av AA-meldingen). Den nye metoden forbedret datakvaliteten, men det førte også til at på nasjonalt nivå så visste den nye statistikken 62 000 færre arbeidsplasser i 2015 enn det hva man ville fått ved gammel metode. For Røyrvik ga metodeendringen minimale utslag og tallene regnes som tilstrekkelig sammenlignbare.

ⁱⁱ For å unngå problematikk knyttet til dobbelttelling er det ikke tatt med konserntall i oversikten. Dette ville uansett i liten grad ha påvirket tallene for Røyrvik

ⁱⁱⁱ Målt i nominelle kroneverdier, det vil si at tallene er ikke inflasjonsjustert.

^{iv} Studenter som ikke har meldt flytting og som har arbeid ved side av studiene kan i statistikken bli ført som pendlere fra den kommunen de er folkeregistrert i.

^v Datasettet ELVEG benyttes i Reisetidsanalysen. ELVEG inneholder alle kjørbare veier over 50 meter og tilhørende gang- og sykkelveier

^{vi} Det er benyttet data på befolkning på rutenett på 250x250 meter fra SSB. På sysselsatte og arbeidsplasser så er det benyttet data på rutenett på 200x200 meter fra geodata.

^{vii} Reisetid har mye å si for vekten i sentralitetsindeksen. En arbeidsplass som ligger i samme punkt som bostedet har vekten '1', en arbeidsplass 3 minutter hjemmefra vektet '0,87', 5 minutters reisetid gir vekten 0,80, og 20 minutter 0,38

^{viii} Lønnstakere etter bosted. Inkluderer også de som pendler ut.